

ΟΜΟΔΙΚΙΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Συνέντευξη Προέδρου ΔΣΑ Δημήτρη Βερβεσού



Αφιέρωμα στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών

Γράφουν: Σερ. Σωτηριάδης, Δημ. Λυρίτσας

| | |
|---|----|
| Ο ΔΣΑ δίπλα στα μέλη του. <i>Κωνσταντίνος Δ. Ρίζος</i> | 2 |
| Επισκόπηση της τετραετίας που ολοκληρώνεται. <i>Στάθης Αναλυτής</i> | 4 |
| Δύο πολύ σημαντικά έργα της τελευταίας τετραετίας στον Δ.Σ.Α.: Ομαδικό Ασφαλιστήριο και Ψηφιοποίηση της Δικαιοσύνης.. <i>Θωμάς Ε. Καμενόπουλος</i> | 6 |
| Η νέα γενιά μπροστά για όλους τους δικηγόρους. <i>Ιωάννης Θ. Αβαρκιώτης</i> | 8 |
| Ο εξωδικαστικός μηχανισμός σύμφωνα με τον Ν.4738/2020: Θα φανεί αντάξιος των προσδοκιών; <i>Σεραφείμ Ν. Σωτηριάδης</i> | 10 |
| Οι παγίδες της πλατφόρμας του εξωδικαστικού συμβιβασμού του Ν.4738/20. <i>Δημήτριος Α. Λυρίτσος</i> | 12 |
| Εκπιπόμενες δαπάνες δικηγόρων. <i>Δικαίος Δαιμονάκος</i> | 14 |
| Η στρατηγική πρόκληση της MAVI VATAN (Γαλάζια Πατρίδας). <i>Διονύσης Παντής</i> | 18 |
| Συνέντευξη Προέδρου ΔΣΑ Δημ. Βερβεσού <i>στην Λέσποινα Κατελανή</i> | 20 |
| <i>Αφιέρωμα:</i> Δικηγόροι – Εικαστικοί Μέρος II | 25 |
| Άμουςα υλακτούν οι κατά φαντασίαν επαΐοντες. <i>Ευαγγέλου Μιχαήλ Γαλετζά</i> | 28 |
| Μέτρα στήριξης της γυναίκας δικηγόρου. <i>Νίκη Βασιλοπούλου</i> | 30 |
| Το δικηγορικό ασυμβίβαστο. Ένα φλέγον διαχρονικό ζήτημα. <i>Ειρήνη Καρβουνιάρη</i> | 32 |
| Ο θεσμός των δικηγορικών εταιρειών στη χώρα μας. <i>Βασιλική Παππά</i> | 34 |
| Νομική βοήθεια & δικηγόροι, απολογισμός λειτουργίας του θεσμού. <i>Θεοδώρα Φωτίου</i> | 36 |
| Οι πρώτες εκλογές του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών (15-28 Φεβρουαρίου 1909). Ο πρώτος Πρόεδρος του Δ.Σ.Α. Κωνσταντίνος Έσολιν (1844-1920). <i>Χριστίνα Τσαγκλή</i> | 38 |
| Η ανάγκη ανάδειξης του Δικαίου των Γενοκτονιών. <i>Χρήστος Κλειώσης</i> | 40 |

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

| | |
|---------------------|---------------------|
| | Άδα Κατσαούνη |
| | Σοφία Κατσούλα |
| | Παναγιώτης Κατσαρός |
| Γιάννης Αβαρκιώτης | Δημήτρης Λυρίτσος |
| Κώστας Ανδριόπουλος | Νικόλαος Νάκης |
| Αργύρης Ανέστης | Θεόδωρος Παναγιώτου |
| Γεράσιμος Γκασούκας | Ανδρέας Τερζίμπασης |
| Θωμάς Καμενόπουλος | Χριστίνα Τσαγκλή |

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ: omodikia@gmail.com

«Οι απόψεις που εκφράζονται στα ενυπόγραφα άρθρα απηχούν αποκλειστικά τις θέσεις των υπογραφότων».

Εξώφυλλο: Κωνσταντίνα Πουλικαράκου, Δικηγόρος Αθηνών

Σχεδιασμός - Εκτύπωση
Διάτυπος Δ.Σ. Κρανίου & Σία Ο.Ε.

Ζαλοκώστα 8 | 10671 Αθήνα
Τ. 210 3631 306-307
info@diatypos.gr

www.diatypos.gr

Η ώρα της κάλπης.

Το Πλποιάζοντας προς τις εκλογές για την ανάδειξη Προέδρου και Δ.Σ. (28 και 29/11, 5 και 6/12) στον μεγαλύτερο επιστημονικό Σύλλογο της χώρας, το παρόν, τρίτο, τεύχος της ΟΜΟΔΙΚΙΑΣ, δεν μπορεί παρά να έχει και λίγο χρώμα εκλογικό, φιλοξενώντας αρκετά άρθρα που επιχειρούν την αποτίμηση του έργου της απερχόμενης Διοίκησης, από κοινού με έγκριτα επιστημονικά άρθρα, αλλά και την συνέχεια του αφιερώματος στους δικηγόρους - εικαστικούς.

Είναι αναμφισβήτητο ότι η τελευταία τετραετία σημαδεύτηκε από την πρωτόγνωρη υγειονομική κρίση της πανδημίας COVID - 19, η οποία, σε μεγάλο βαθμό, τροποποίησε τις προτεραιότητες, την «ατζέντα» και την στρατηγική του απερχόμενου Προέδρου και Διοικητικού Συμβουλίου. Σχέδια που είχαν αρχίσει να υλοποιούνται, δράσεις που προγραμματιζόνταν, αλλά και προεκλογικές δεσμεύσεις, όλως αιφνιδίως μπήκαν σε αναστολή, όπως άλλωστε και οι ζωές όλων μας.

Επιχειρώντας να αποτιμήσουμε εν, συνόλω, τα πεπραγμένα της απερχόμενης διοίκησης και λαμβάνοντας υπ' όψιν, αφ' ενός την συνθήκη της πανδημίας, και αφ' ετέρου, την επιδειχθείσα κατάφωρη κυβερνητική εκθρόνιση προς το σώμα των δικηγόρων, οφείλουμε να πιστώσουμε στα θετικά της απερχόμενης διοίκησης, κυρίως:

- Το άλμα που σημειώθηκε στην ψηφιοποίηση της δικηγορικής καθημερινότητας, από τις 16.000 ψηφιακές υπογραφές που χορηγήθηκαν ή ανανεώθηκαν από τον Δ.Σ.Α., μέχρι την επέκταση της ηλεκτρονικής κατάθεσης σε σειρά νέων διαδικασιών και τον εξ' αποστάσεως ηλεκτρονικό έλεγχο τίτλων σε 123 κτηματολογικά γραφεία της χώρας.
- Τις σημαντικές παρεμβάσεις ως προς την καθημερινότητα, από την υπηρεσία συνεργάτη Δ.Σ.Α. στο Πρωτοδικείο και Εφετείο, μέχρι την ανανέωση του Ομαδικού Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου και ιδίως την Ίδρυση και Λειτουργία του Βρεφονηπιακού Σταθμού του Δ.Σ.Α. στον άξονα της Ευελπίδων.
- Την επίλυση χρονιζόντων ασφαλιστικών ζητημάτων από την κατάργηση της ασφαλιστικής εισφοράς των εμμίσθων, στο πέραν της αντιμισθίας εισόδημα, μέχρι την αποσύνδεση της δικηγορικής ιδιότητας από την υποχρεωτική ασφάλιση, την χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας σε όλους με μόνο την εξόφληση των απαιτητών δόσεων εκκαθάρισης ή ρύθμισης και τη χορήγηση από τον Ε.Φ.Κ.Α. επιδόματος μητρότητας στις γυναίκες έμμισθες δικηγόρους.
- Την σημαντική προσπάθεια διεύρυνσης της δικηγορικής ύλης, από την λήψη ενόρκων βεβαιώσεων, μέχρι την συμμετοχή δικηγόρων στην διαδικασία έκδοσης συντάξεων Ε.Φ.Κ.Α., στις Επιτροπές του Κτηματολογίου, των Δασικών Χαρτών και την Υπηρεσία Ασύλου, αλλά και τη λειτουργία προγράμματος πρακτικής άσκησης για 2.400 ασκούμενους σε δικαστήρια, εισαγγελίες και δικηγορικά γραφεία.

Ακόμα και κατά τη διάρκεια της πανδημίας στα θετικά της απερχόμενης διοίκησης πιστώνεται η χορήγηση, με οικογενειακά και εισοδηματικά κριτήρια επιδόματος 400 € προς τους συναδέλφους από τα αποθεματικά του Δ.Σ.Α., η ένταξη των δικηγόρων στις Επιστρεπτές Προκαταβολές 4, 5, 6 και 7, αλλά και στα προγράμματα ενίσχυσης ΕΣΠΑ (ψηφιακή αναβάθμιση δικηγορικών γραφείων) που, από κοινού με τη μείωση ενοικίων 40% και την αναστολή των φορολογικών και ασφαλιστικών εισφορών στην πρώτη φάση της πανδημίας, έδωσαν «ανάσα» σε αρκετούς συναδέλφους. Σε ό,τι αφορά τη διαχείριση της πανδημίας θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθεί η επίτευξη της μερικής, έστω, λειτουργίας των Δικαστηρίων, στη δεύτερη φάση της πανδημίας, παρά τη λυσσώδη προς τούτο αντίδραση των γνωστών «κύκλων».

Ασφαλώς υπάρχουν και πράγματα που δεν έγιναν, όμως η διακινούμενη προεκλογικώς απόπειρα μηδενισμού των όσων επιτεύχθηκαν και διασώθηκαν είναι, τουλάχιστον, άδικη και αποπροσανατολιστική, πόσω μάλλον εν όψει της διακίνησής της από πρόσωπα και υποψηφίους που ουδέν σχετικό αντιπρότειναν, ενίοτε δε, δυναμίτιζαν, κοντόφθαλμα και αποβλέποντας σε μικροπολιτικά οφέλη, τις θετικές πρωτοβουλίες της Διοίκησης. Οι δικηγόροι, ωστόσο, έχουν και μνήμη και κρίση, η οποία σύντομα θα αποτυπωθεί στην κορυφαία δημοκρατική διαδικασία συλλογικής έκφρασης.

Καλή κάλπη επ' αγαθώ, Συνάδελφοι.

Για την Συντακτική Ομάδα
Χριστίνα Τσαγκλή

Δικηγόρος - τ. Γενική Γραμματέας Δ.Σ.Α.

ΥΓ: Ευχαριστούμε από καρδιάς τη συνάδελφο Κων/να Πουλικάρακου, δικηγόρο Αθηνών, για την ευγενική παραχώρηση του έργου της «Προσμονή» (ακρυλικόί μαρκαδόροι σε καμβά) που κοσμεί το εξώφυλλο του ανά χειρας τεύχους.





Κωνσταντίνος Δ. Ρίζος
Δ.Ν. – Δικηγόρος,
Σύμβουλος ΔΣΑ

Ο ΔΣΑ δίπλα στα μέλη του.

Δράσεις χάρη στη συνετή διοίκηση και διαχείριση του κατά την τελευταία τετραετία.

Είναι στέρεη η πεποίθησή μου από την πρώτη στιγμή της ενασχόλησής μου με τα κοινά του Συλλόγου μας ότι οι Δικηγορικοί Σύλλογοι υπάρχουν και οφείλουν να ενεργούν θέτοντας στο επίκεντρο των δράσεών τους κυρίως τα αδύναμα οικονομικά και βαρυνόμενα με αυξημένες προσωπικές ή και οικογενειακές ανάγκες μέλη τους, ως έκφραση **έμπρακτης αλληλεγγύης**.

Η υλοποίηση τέτοιων δράσεων προϋποθέτει αναγκαιώς μια **συνετή διοίκηση και διαχείριση** πρωτίστως των οικονομικών του Συλλόγου. Αν είχα να διαλέξω μόνο ένα από όσα έγιναν την τελευταία 4ετία και με κάνουν περήφανο για τη θητεία μου στο Δ.Σ. του Συλλόγου, από τις συνεδριάσεις του οποίου δεν έλλειψα ούτε μία φορά και ψήφισα θετικά ή αρνητικά χωρίς να αποφύγω να λάβω θέση για οιοδήποτε τεθέν προς ψήφιση θέμα, θα ήταν το «νοικοκύρεμα» του Συλλόγου μας, που ασφαλώς δεν εξαντλείται σε μια απλή διαχείριση, όπως με αρκετή δόση κακεντρέχειας διακινείται δεξιά και αριστερά, αλλά αποτελεί το θετικό αποτέλεσμα μιας **κοπιώδους πολυεπίπεδης καθημερινής προσπάθειας**.

Ας μην ξεχνάμε ότι στις οικονομικές χρήσεις 2018 και 2019 επετεύχθη **πλεόνασμα ύψους 1,2 εκ. ευρώ**. Το γεγονός αυτό, άλλωστε, επέτρεψε ως γνωστόν τη χορήγηση **έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης** ύψους 400 ευρώ σε 2 δόσεις σε 12.000 Δικηγόρους και ασκούμενους Δικηγόρους Αθηνών (με κοινωνικοοικονομικά

κριτήρια), την ώρα που η Κυβέρνηση «γύρισε την πλάτη» της στον κλάδο.

Κατά την τελευταία 4ετία **εμπεδώθηκε η διαφάνεια στη λειτουργία του Συλλόγου μας**. Εξορθολογίστηκαν κόστη, μειώθηκαν οι δαπάνες, αποσαφηνίστηκε το νομικοεργασιακό καθεστώς των υπαλλήλων, καθιερώθηκαν εσωτερικές διαδικασίες διασφάλισης της διαφάνειας στην διαχείριση των οικονομικών.

Τα οικονομικά του Συλλόγου είναι **δημοσίως γνωστά και προσβάσιμα**, αφού αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Συλλόγου, ενώ υπάρχει **Εσωτερικός Ελεγκτής** και οι οικονομικές καταστάσεις **ελέγχονται από Ορκωτούς Ελεγκτές**.

Διαψεύσαμε τις Κασσάνδρες που θέλουν έναν Δ.Σ.Α. εσωστρεφή και μίζερο και υλοποιήσαμε την διαφάνεια με πράξεις, όχι στα λόγια. Όσοι αναπαράγουν την ανεπείρηστη ρητορεία περί δήθεν αδιαφάνειας και αναξιοκρατίας καλόν είναι να συνειδητοποιήσουν επιτέλους ότι εμείς με τέτοια φαινόμενα του παρελθόντος ήμασταν πάντοτε αντίθετοι και πλέον έχουμε τελειώσει με αυτά οριστικά, έχοντας **θωρακίσει θεσμικά τη λειτουργία του Συλλόγου**.

Στις σκιές που εκείνοι θέλουν να δημιουργούν, εμείς απαντάμε και θα απαντάμε με **φως!**

Σε πείσμα όσων θέλουν να εξαντλούν την συνδικαλιστική τους «συνεισφορά» σε ανέξοδη σκανδαλολογία και να σκιαμαχούν, εμείς θα συνεχίσουμε να απαντάμε με διαφάνεια και συγκεκριμένες θετικές για τους συναδέλφους δράσεις.

Έχει μια αξία να υπομνηστεί ότι παράλληλα και επειδή φροντίσαμε τα οικονομικά του Συλλόγου να βρίσκονται σε τέτοιο σημείο, **ανεστάλη μέχρι 31.12.2022, η προθεσμία καταβολής της ετήσιας συνδρομής προς το Σύλλογο, ενώ διανεμήθηκαν χωρίς την προηγούμενη καταβολή της συνδρομής οι ταυτότητες έτους 2021**. Υπενθυμίζεται ότι η συνδρομή είναι ο βασικός πόρος του Συλλόγου, για την λειτουργία των υπηρεσιών του και την παροχή υπηρεσιών και διευκολύνσεων προς τους δικηγόρους και ότι παρά τα ανωτέρω **δεν έγινε καμία περικοπή στις υπηρεσίες προς τους δικηγόρους, αντιθέτως μάλιστα αυτές αυξήθηκαν μέσα στην πανδημία, ιδίως οι ηλεκτρονικές**.

Πέραν της άμεσης ή έμμεσης οικονομικής ενίσχυσης κατά τα ανωτέρω χάρη στην υγιή οικονομική κατάσταση του Συλλόγου, οι δράσεις για τους συναδέλφους προς βελτίωση των όρων άσκησης του λειτουργήματός μας ήταν και είναι διαρκείς αναφορικά τόσο με την καθημερινότητα (βλ. σχετικά τα άρθρα μου «Αποτίμηση των δράσεων του Δικηγορικού Σώματος τον καιρό της πανδημίας» και «Τι κάνει ο Σύλλογος;» στα δύο προηγούμενα τεύχη της «Ομοδικίας») όσο με την προοπτική της δικηγορίας στη νέα ψηφιακή εποχή (βλ. το άρθρο του Θωμά Καμενόπουλου, τ. Αντιπροέδρου Δ.Σ.Α., «Η μετάβαση στην ψηφιακή εποχή στον χώρο της δικαιοσύνης», στο προηγούμενο τεύχος της «Ομοδικίας»).

Η συνετή διοίκηση σε συνδυασμό με την διαφάνεια που έχει καθιερωθεί και εμπεδώνεται πλέον αποτελούν την εγγύηση για μια δυναμική πορεία στο μέλλον.

Δεν στεκόμαστε όμως σε όσα έγιναν τα προηγούμενα χρόνια και στο ερώτημα αν θα μπορούσαμε να κάνουμε και άλλα απαντάμε χωρίς δεύτερη σκέψη ότι, ναι θα μπορούσαμε. Ας μην ξεχνάμε όμως ότι η πανδημία «άλλαξε την ατζέντα» και τέθηκαν προτεραιότητες που κανένας δεν θα μπορούσε καν να φανταστεί πριν το 2020. Αποδείξαμε όμως εμπράκτως ότι διαθέταμε τις ικανότητες και τα αντανακλαστικά να διαχειριστούμε την πρωτόγνωρη κατάσταση που δημιουργήθηκε. Μείναμε όρθιοι και συνεχίζουμε!

Έχω τη βεβαιότητα ότι όλα τα παραπάνω δεν έμειναν απαρατήρητα ούτε μπορούν να απαξιωθούν.

Και επειδή είμαστε σε προεκλογική περίοδο, ας μου επιτραπεί να σημειώσω ότι δεν διατηρώ κάποια αμφιβολία ότι οι Δικηγόροι της Αθήνας διαθέτουν το κριτήριο για να κάνουν τη σωστή επιλογή στις επερχόμενες εκλογές εμπιστευόμενοι ξανά το τιμόνι του Δ.Σ.Α. στα ικανά χέρια του νυν Προέδρου του.

Στην διαρκή μάχη με τα προβλήματα του κλάδου παραμένω αγωνιζόμενος κοντά στον Δημήτρη Βερβεσό για μια νέα παραγωγική θητεία σε έναν υγιή, δυνατό, παρεμβατικό, σύγχρονο Δ.Σ.Α. που θα συνεχίσει την επόμενη 4ετία να βρίσκεται καθημερινά δίπλα στα μέλη του.





Στάθης Αναλυτής
Δικηγόρος
Αντιπρόεδρος Δ.Σ.Α.

Επισκόπηση της τετραετίας που ολοκληρώνεται.

Τέσσερα χρόνια σχεδόν ολοκληρώθηκαν από τις εκλογές του 2017. Ο Πρόεδρος Δημήτρης Βερβεσός και το προερχόμενο από διαφορετικές παρατάξεις Διοικητικό Συμβούλιο που αναδείχτηκε τα τέλη Νοεμβρίου με αρχές Δεκεμβρίου 2017, ξεκίνησαν τη θητεία τους με σκοπό να υλοποιήσουν τις ενίοτε ταυτόσημες, ενίοτε διαμετρικά αντίθετες προεκλογικές τους δεσμεύσεις.

Ουδείς μπορούσε τότε να προβλέψει ότι η παρούσα Διοίκηση θα καλείτο σύντομα να αντιμετωπίσει ένα μείζον πρόβλημα, το οποίο ουδέποτε στα νεότερα χρόνια είχε απασχολήσει την παγκόσμια κοινότητα, την Ελληνική κοινωνία και ειδικότερα το Δικηγορικό κόσμο. Δεν χωρεί αμφιβολία – δίχως επ' ουδενί να υποτιμώ το έργο των προγενέστερων Διοικήσεων - ότι η τρέχουσα τετραετία και συγκεκριμένα η τελευταία διετία υπήρξε η δυσκολότερη διετία της μεταπολίτευσης για τον δικηγορικό κόσμο. Η παρούσα διοίκηση μένει στην Ιστορία, ως αυτή που κλήθηκε να αντιμετωπίσει τις συνέπειες του κυκεώνα της πανδημίας.

Χωρίς προηγούμενη εμπειρία από το παρελθόν, χωρίς οδηγό χρήσης, ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών επικεφαλής και εκπροσωπώντας τους Δικηγορικούς συλλόγους της επικράτειας βρέθηκε ξαφνικά μπροστά σε πρωτόγνωρες καταστάσεις. Βρέθηκε να προσπαθεί να ισορροπήσει μεταξύ προστασίας της Δημόσιας Υγείας και επιβίωσης του κλάδου.

Ανατρέχοντας πίσω στον Μάρτιο του 2019 ενθυμούμαι ότι αρχικά δεν ήταν εφικτή λόγω των απαγορεύσεων, ούτε καν η σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου. Ενθυμούμαι

την έκδηλη αγωνία του Προέδρου μας, να επικοινωνήσει με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ώστε να σχεδιάσουμε την πορεία του σώματος.

Τα αντανακλαστικά μας ήταν γρήγορα. Οι περιστάσεις άλλωστε το επέβαλλαν. Δεν υπήρχε χρόνος για ολιγωρία, καθότι οι Δικηγόροι δεν επιβιώνουν με κλειδωμένες τις πόρτες των δικαστηρίων. Άμεσα ξεκινήσαμε τις - οικείες σήμερα σε όλους - τηλεδιασκέψεις που τότε ανήκαν στη σφαίρα της επιστημονικής φαντασίας. Έτσι οργανωθήκαμε και με καθημερινό, πολύωρο, επίμονο αγώνα και στοχευμένες δράσεις που παρέσυραν και τους λοιπούς κλάδους ελεύθερων επαγγελματιών, αρχικά επιτύχαμε τη χορήγηση επιστημονικού βοηθήματος, την αναστολή - άλλως έκπτωση 25% των ασφαλιστικών εισφορών, την αναστολή φορολογικών υποχρεώσεων. Παράλληλα όμως, επειδή τα ημίμετρα και οι παλινωδίες της κυβέρνησης δεν διασφάλιζαν την επιβίωση του κλάδου μας, επιδιώκαμε την υλοποίηση του βασικού σκοπού μας, ήτοι την λειτουργία των δικαστηρίων με αυστηρούς όρους υγειονομικής ασφάλειας, που ωστόσο προσέκρουε στους τοίχους των Υπουργείων και της Διοίκησης των δικαστηρίων. Χρειάστηκε να δαπανηθούν ατελείωτες ώρες σε τηλεφωνικές επικοινωνίες, τηλεσυσκέψεις, ακόμη και στενού κύκλου διαζώσης συναντήσεις, ώστε να επιτευχθεί σταδιακή λειτουργία της δικαιοσύνης και να ανακουφιστούν οι πληττόμενοι από την κρίση συνάδελφοι. Φροντίσαμε μάλιστα να συνδράμουμε στην εξυπηρέτηση των συναδέλφων θέτοντας στη διάθεση της Διοίκησης του Πρωτοδικείου και του Εφετείου Αθηνών ασκούμενους δικηγόρους και εν γένει συνεργάτες του δικηγορικού συλλόγου, οι οποίοι υπερέβαλλαν εαυτόν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους! Στη σταδιακή επαναλειτουργία της δικαιοσύνης συνέβαλλε αποφασιστικά η αξιοποίηση των ηλεκτρονικών πληροφοριακών συστημάτων και η εξοικείωση πολλών Δικηγόρων με τις νέες τεχνολογίες, κάτι που επίσης πριν από μόλις δύο έτη αποτελούσε στην Ελλάδα επιστημονική φαντασία. Πλέον όλο και περισσότεροι δικηγόροι διαθέτουν την παρεχόμενη από το Σύλλογο ηλεκτρονική υπογραφή και εξυπηρετούνται αξιόπιστα, άμεσα, εύκολα και δίχως ταλαιπωρία από τον υπολογιστή τους μέσω του αναβαθμισμένου και διαρκώς εμπλουτιζόμενου με νέες υπηρεσίες, portal olomeleia. Στις ευδόκιμες δράσεις του ΔΣΑ ασφαλώς πιστώνεται και η ένταξη των

Δικηγόρων στα προγράμματα της επιστρεπτέας προκαταβολής, η χορήγηση επιδόματος από τον ΟΑΕΔ, ενώ χάρη στην ορθολογική διαχείριση των πόρων του ΔΣΑ είχαμε τη δυνατότητα να διαθέσουμε δύο φορές από περίπου 1.000.000€ για την ενίσχυση συναδέλφων.

Γνωρίζουμε ασφαλώς ότι τα ανωτέρω βοηθήματα δεν καλύπτουν τις ανάγκες των δικηγόρων, αλλά απαιτείται εξεύρεση νέας δικηγορικής ύλης. Έτσι με συντονισμένες προσπάθειες επιτύχαμε τη λήψη ενόρκων βεβαιώσεων ενώπιον Δικηγόρων, την έκδοση από Δικηγόρο βεβαιώσεων που αφορούν στη μεταγραφή, την ιδιοκτησία, τα βάρη και τις διεκδικήσεις επί ακινήτων, που υπάγονται στην τοπική αρμοδιότητα εμμίσθου υποθηκοφυλακείου, την έκδοση συντάξεων από δικηγόρο, τη δικηγορική αμοιβή ανά αίτηση για υπερχρεωμένους δανειολήπτες, την υπογραφή από δικηγόρο για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ», την πρόσληψη δικηγόρων στις υπηρεσίες ασύλου του Υπουργείου Μετανάστευσης, την επέκταση της παράστασης των δικηγόρων ως δικαστικών αντιπροσώπων και στις αρχαιρεσίες αθλητικών σωματείων, ενώσεων και Ομοσπονδιών, τη χορήγηση πρόσθετης αποζημίωσης σε συνηγόρους που διορίζονται υπό το πρίσμα του θεσμού της νομικής βοήθειας στις ποινικές δίκες μακράς διάρκειας. Ιδιαίτερα μνεία θα κάνω στην νομοθετική κατοχύρωση του αποκλειστικού δικαιώματος - **μόνο** στους δικηγόρους - της ελεύθερης πρόσβασης σε όλα τα αρχεία οιασδήποτε κτηματολογικού γραφείου της επικράτειας, νυχθημερόν 24 ώρες την ημέρα, 365 ημέρες το χρόνο από την καρέκλα του γραφείου ή του σπιτιού τους, ακόμη και από το κινητό τους τηλέφωνο.

Θα μπορούσα να γράψω και άλλα πολλά που υλοποιήθηκαν στην τρέχουσα τετραετία, ωστόσο νομίζω ότι οι συνάδελφοι που δεν έχουν παρωπίδες, που δεν καταγγέλουν απλά για να καταγγέλουν, που δεν είναι μηδενιστές, τα γνωρίζουν και τα επικροτούν. Προφανώς μπορούσαν να γίνουν περισσότερα, ίσως να γίνουν και κάποια πράγματα καλύτερα, ωστόσο θα επισημάνω ότι αυτή η Διοίκηση δεν πρόκειται στο Κυβερνητικό Στρατόπεδο και ως εκ τούτου δεν είναι αρεστή. Οι τρικλοποδιές στο έργο της, εν μέσω μάλιστα της πανδημίας, είναι συχνές και δυστυχώς προέρχονται ακόμη και μέσα από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η αλήθεια είναι ότι η παρούσα Διοίκηση ανήκει

αποκλειστικά στο στρατόπεδο των δικηγόρων και γι' αυτούς προσπαθεί.

Είμαι ιδιαίτερα ευτυχής που έχω την τύχη ως Αντιπρόεδρος του ΔΣΑ, να βρίσκομαι μαζί με τον Πρόεδρο και όλους τους συνεργάτες του φανερούς και αφανείς, στην πρώτη γραμμή αυτής της μάχης και να συμβάλλω στην αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας και την ανακούφιση των συναδέλφων.

Το έργο, η συνέπεια, τα ανταντακλαστικά, η γνώση, η αξιοπιστία, η παρουσία, η αποτελεσματικότητα, η εμπειρία, το κύρος, η πορεία, και το όραμα της παρούσας Διοίκησης αποτελούν τα διαπιστευτήριά της για την επίτευξη της ομαλής μετάβασης του Δικηγορικού σώματος από την τρέχουσα κρίσιμη καμπή σε ένα καλύτερο και ελπιδοφόρο μέλλον. Συνεχίζουμε λοιπόν τις δράσεις μας και την ερχόμενη τετραετία με εμπιστοσύνη στον Δημήτρη Βερβεσό, χωρίς να ρισκάρουμε και να υποθηκεύουμε όσα μέχρι σήμερα πετύχαμε!



Θωμάς Ε. Καμενόπουλος
Δικηγόρος, MLE Hannover,
τ. Αντιπρόεδρος Δ.Σ.Α.

Δύο πολύ σημαντικά έργα της τελευταίας τετραετίας στον Δ.Σ.Α.: Ομαδικό Ασφαλιστήριο και Ψηφιοποίηση της Δικαιοσύνης.

Ως γνωστόν, οι Εκλογές του Νοεμβρίου για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. του Δ.Σ.Α. πλησιάζουν. Συνεπακόλουθα, έχουν αρχίσει οι «κρούσεις» των υποψηφίων προς τους συναδέλφους για στήριξη και ψήφιση. Πάγια αρχή μας είναι ότι το βασικότερο απ' όλα τα κριτήρια για την επιλογή δεν είναι ούτε η κομματική ταυτότητα, ούτε η προσωπική φιλία ή σχέση, ούτε η δημοφιλία ή η «σύσταση» τρίτου και άλλοι ανούσιοι και άσχετοι με το θέμα παράγοντες, αλλά η ικανότητα, η γνώση, η εμπειρία και - κυρίως - τα πεπραγμένα και η προσφορά του καθενός. Στα πλαίσια αυτά θα ήθελα να εστιάσω - ενδεικτικώς, μεταξύ πολλών άλλων - σε δύο σημαντικότερα έργα, που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια στον Δ.Σ.Α., πράγματι έργα ζωής και πνοής, που έχουν να κάνουν με την καθημερινότητά μας, αλλά και τις ίδιες τις ζωές, ημών και των οικογενειών μας. Και ο γράφων είμαι ειλικρινά πολύ υπερήφανος, που είχα την τιμή να παίξω καθοριστικό ρόλο στην υλοποίησή τους.

Α) Ομαδικό Ασφαλιστήριο Δ.Σ.Α.

Ένα όνειρο/στόχος (συνδικαλιστικής) ζωής και μία κοπιώδης προσπάθεια ετών έγιναν απτή πραγματικότητα στην αρχή της τετραετίας με την έναρξη λειτουργίας του Ομαδικού Ασφαλιστηρίου με την εταιρία «METLIFE». Ένα προαιρετικό πρόγραμμα ιδιωτικής ασφάλισης, με λογικό ασφαλιστήριο, αξιόλογες παροχές και νοσηλευτικά ιδρύματα και μερικούς ιδιαίτερος προνομιακούς όρους (όπως ο μη έλεγχος ιστορικού και προϋπαρχουσών νόσων). Το ετήσιος διάρκειας πρόγραμμα ανανεώθηκε από την «METLIFE» δύο

φορές (ήτοι διήρκεσε 3 χρόνια μαζί της), κατόπιν επίπονων και σκληρών διαπραγματεύσεων κάθε φορά. Ο λόγος; Οι ζημίες που επικαλείτο η ασφαλιστική, λόγω των πολλών και δαπανηρών περιστατικών σε συνδυασμό με το αντικειμενικά χαμηλό ασφαλιστήριο. Επίσης, είναι αλήθεια ότι οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες δεν επέτρεψαν σε μεγάλο αριθμό συναδέλφων να ενταχθεί στο πρόγραμμα, ως ανεμένετο.

Τα ανωτέρω οδήγησαν την παραπάνω ασφαλιστική εταιρία να καταγγείλει την σύμβασή μας και να μην την ανανεώσει για τρίτη φορά. Αμέσως μετά την καταγγελία της συμβάσεως από την «METLIFE» κινήθηκαν όλες οι νόμιμες και διαφανείς διαδικασίες ανοικτού δημόσιου διαγωνισμού, γνωστοποιηθέντος σε όλες τις ασφαλιστικές. Εμφανίστηκε μία μόνον ασφαλιστική, η «ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ», η οποία δήλωσε ετοιμότητα και ικανότητα να συνεχίσει τις (πολύ απαιτητικές, όπως προείπαμε) προβλέψεις του υφισταμένου προγράμματος, σε πάρα πολύ μεγάλο ποσοστό. Υπήρξε - προφανώς - αύξηση ασφαλιστηρίου και κάποιες μικρές μεταβολές, η ουσία όμως και το σημαντικό είναι ότι μετά από σκληρές και έντονες διαπραγματεύσεις πετύχαμε ουσιαστικώς την συνέχιση του παλαιού προγράμματος για τους παλαιούς ασφαλισμένους και εν πολλοίς το ίδιο «πακέτο» για τους νεοεισερχόμενους. Πετύχαμε επίσης -μεταξύ άλλων- την «κλιμάκωση» των ασφαλιστηρίων, ώστε να μην καταβάλουν το ίδιο ποσό όλες οι ηλικίες και όλα τα μέλη (κύρια και προστατευόμενα). Και στο τέλος, πετύχαμε και το δυσκολότερο, μα και σημαντικότερο: την ενεργοποίηση του προγράμματος παρά το γεγονός ότι δεν επετεύχθη ο αρχικός συμφωνηθείς προαπαιτούμενος ελάχιστος αριθμός συμμετεχόντων - μελών του Δ.Σ.Α.



Συμπερασματικώς, με βάση την μακρά εμπειρία μου σε όλες τις σχετικές αρμόδιες Επιτροπές του Δ.Σ.Α. (διαχρονικά το «μακροβιότερο» μέλος αυτών) και ως ένας εκ των εμπνευστών, πρωτεργατών και δημιουργών του προγράμματος, καταλήγω στα εξής:

α) Είμαι σε θέση από πρώτο χέρι να βεβαιώσω ότι έγινε επίπονη, επίμονη και η καλύτερη δυνατή διαπραγμάτευση και με τις δύο ανωτέρω εταιρίες και ότι το τελικό συνολικό αποτέλεσμα είναι ό,τι καλύτερο θα μπορούσε να επιτευχθεί με τις υφιστάμενες -δύσκολες ομολογουμένως- εν γένει συνθήκες.

β) Κατά την προσωπική μου άποψη, ειλικρινώς θεωρώ ότι το εν λόγω πρόγραμμα παραμένει πολύ καλό, με όρους και παραμέτρους που δεν συναντάς εύκολα στην αγορά σε ομαδικά ασφαλιστήρια και με ασφάλιστρο πολύ φθηνότερο των ατομικών. Χωρίς, βεβαίως, αυτό να σημαίνει ότι δεν προβληματίζομαι από τις αυξήσεις των ασφαλιστρών. Ο καθένας, πάντως, μπορεί ασφαλώς να κρίνει και να συγκρίνει.

Επιτρέψτε μου, λοιπόν, να είμαι υπερήφανος. Όχι μόνο για την δημιουργία και ύπαρξη του προγράμματος (ενός τα μεγαλύτερα έργα που έχουν γίνει στον Δ.Σ.Α. κατά την γνώμη μου), αλλά και γιατί το στήριξα έμπρακτα, σθεναρά, δημόσια και αδιάλειπτα, ακόμη και όταν φαινόταν πολύ πιθανή η «κατάρρευση» του. Οι δυσκολίες ήταν πολλές, όμως το θετικό αποτέλεσμα επιτεύχθη. Στα χέρια του Σώματος είναι να «αγκαλιάσει» το Ομαδικό Ασφαλιστήριο και κατά την υποκειμενική/προσωπική μου άποψη, προς το συμφέρον του. Σε κάθε περίπτωση, Υγεία να έχουμε όλοι και αχρείαστο να είναι!

B) Ψηφιοποίηση της Δικαιοσύνης

Οι εξελίξεις στον τομέα της Ψηφιοποίησης της Δικαιοσύνης είναι (τα τελευταία τέσσερα χρόνια, αλλά κυρίως το τελευταίο διάστημα) καταγιστικές, με αποτέλεσμα όλοι όσοι ασχολούμαστε από παλαιά κοπιωδώς με την πρόοδο του συγκεκριμένου αντικείμενου να αισθανόμαστε όλο και περισσότερο περήφανοι και δικαιωμένοι. Διότι έτσι παρέχεται συνεχώς μεγαλύτερη διευκόλυνση, ταχύτητα, προφύλαξη (υγειονομικώς), εξοικονόμηση χρόνου (και χρήματος) κ.ο.κ. στην καθημερινότητα του μαχομένου Δικηγόρου.

Έχω αναφερθεί τόσες πολλές φορές στο συγκεκριμένο αντικείμενο, που νομίζω δεν υπάρχει πια συνάδελφος, ο οποίος να μην έχει ενημερωθεί για τα επιτεύγματά μας εν προκειμένω. Τελείως επιγραμματικά θα

υπενθυμίσω για ακόμη μία φορά τα κυριότερα:

- Χορήγηση μέχρι τώρα περίπου 20.000 ψηφιακών υπογραφών τύπου «usb-stick» («usb-token») σε Δικηγόρους όλης της Χώρας – εκ των οποίων περί τις 12.000 στα μέλη του Δ.Σ.Α.

- Δυνατότητα λήψης ψηφιακών αποφάσεων.
- Δυνατότητα λήψης ψηφιακών πιστοποιητικών.
- Ένταξη στο σύστημα ψηφιακής κατάθεσης δικογράφων όλο και περισσότερων διαδικασιών.
- Παρακολούθηση ψηφιακά της ροής της μηνύσεως και λοιπές ψηφιακές εξελίξεις σχετικά με την ποινική δικηγορία.

- Δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων και ηλεκτρονικής καταχώρισεως πράξεων στο Κτηματολόγιο, δυνατότητα δωρεάν απομακρυσμένου ελέγχου τίτλων (με ηλεκτρονικά μέσα) σε Κτηματολογικά Γραφεία από τους Δικηγόρους.

- Ηλεκτρονική κατάθεση αιτημάτων χορήγησης άδειας διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών, αλλά και η ηλεκτρονική δέσμευση ημερομηνίας κατάθεσης (ραντεβού) με το Υπουργείο Μετανάστευσης μέσω του portal.

- Ηλεκτρονική λήψη αντιγράφων πρακτικών διαθηκών μέσω portal.

- Από τα τέλη Σεπτεμβρίου ετέθη σε λειτουργία **νέα, αναβαθμισμένη λειτουργικά και αισθητικά έκδοση του portal.olomeleia.gr**, η οποία περιλαμβάνει εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση εφαρμογών με προσαρμοστικότητα τους σε κάθε είδους συσκευή και οθόνη και (H/Y, φορητός H/Y, tablet, κινητό), αλλά και βελτίωση υπηρεσιών και πληροφοριακού περιβάλλοντος, ώστε να παρέχεται ευελιξία, ταχύτητα, ομοιομορφία και ασφάλεια. Θυμίζουμε ότι το portal.olomeleia.gr παρέχει σήμερα στους Δικηγόρους περισσότερες από 100 ηλεκτρονικές υπηρεσίες.

Και βέβαια, όλα τα προεκτεθέντα (αλλά και έτερα πολλά) απαιτούν συνεχή παρακολούθηση και εγρήγορση, για τον εντοπισμό δυσλειτουργιών, λαθών, αστοχιών, παραλείψεων κ.ο.κ., αλλά και έντονες προσπάθειες για την διαρκή βελτίωσή τους.

Μετά, λοιπόν, τα τεράστια βήματα του τελευταίου κυρίως χρονικού διαστήματος, οι προσπάθειες και οι ενέργειες μας, όχι μόνο δεν μειώνονται, αλλά αντιθέτως αυξάνονται (χαρακτηριστικά αναφέρω την προσπάθειά μας αυτές τις ημέρες να ενταχθούν στο νέο ΚΠολΔ διατάξεις, οι οποίες θα «απεμπλέκουν» και θα επιτρέπουν την ένταξη και νέων διαδικασιών στην ηλεκτρονική κατάθεση). Πάντα δίπλα στον Δικηγόρο εμπράκτως!



Ιωάννης Θ. Αβαρκιώτης
Δικηγόρος, τ. Πρόεδρος Ένωσης
Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων
Αθηνών (Ε.Α.Ν.Δ.Α.)
Μέλος Δ.Σ. Ε.Α.Ν.Δ.Α.

Η νέα γενιά μπροστά για όλους τους δικηγόρους.

Σήμερα δικηγόρος ήδη 5 ετών και με άλλα 2 σχεδόν χρόνια άσκησης, βλέπω μέρα με τη μέρα τον εαυτό μου και τις φίλες και τους φίλους μου να ενπλικίζονται στη δικηγορία. Είμαστε μια γενιά πολύ αδικημένη, μέσα σε μια κρίση 10 συνεχόμενων ετών, την οποία αντιμετωπίζουμε καθημερινά από το ξεκίνημά μας. Νέοι δικηγόροι, χωρίς ελάχιστη αμοιβή, σίγουρα υποαμοιβόμενοι για το λειτούργημα που ασκούν και το έργο που παράγουν, με εισφορές, φόρους, ΦΠΑ (να θυμίσουμε ότι παλαιότερα δεν υπήρχε Φ.Π.Α. στις νομικές υπηρεσίες), αντιμέτωποι με την ακρίβεια και μια γραφειοκρατία που δυσκολεύουν τη ζωή και υπονομεύουν το μέλλον και τα όνειρά μας.

Βλέπω όμως ότι τα καταφέρνουμε και σε αυτό βοηθά η αλληλεγγύη μεταξύ μας και η προσφορά του ενός στον άλλο. Το δικηγορικό λειτούργημα προσφέρει εν γένει έναν δεσμό μεταξύ των προσώπων που το ασκούν. Οι παλιότεροι έλεγαν, ότι στη δικηγορία κανείς δεν τα ξέρει όλα, όσα χρόνια κι αν περάσουν. Όπως και στη ζωή έχεις ανάγκη τους φίλους, έτσι και στο επάγγελμά μας χρειάζεσαι τους συναδέλφους σου. Ο ένας ρωτάει και βοηθάει τον άλλον. Ο Σύλλογος και οι Ενώσεις μας βάζουν ένα μεγάλο κομμάτι σε αυτό. Έχοντας την τιμή να υπηρετήσω τους συναδέλφους μου τόσο από τη θέση του Προέδρου της Ε.Α.Ν.Δ.Α., όσο και από εκείνη του Μέλους Δ.Σ., ένιωσα ακόμα περισσότερο αυτήν τη σύνδεση δικηγορίας - αλληλεγγύης, εκείνο που μας κάνει όλους μεταξύ μας μια οικογένεια παρά τις διαφορές μας.

Όταν αποφάσισα να συμμετέχω στις εκλογές της Ε.Α.Ν.Δ.Α., έθεσα κάποιους στόχους

και υποσχέθηκα να υπηρετήσω με ζήλο τους συναδέλφους μου. Σχεδόν 3 χρόνια τώρα, γνωρίζω ότι δεν πετύχαμε τα πάντα, αλλά ξέρω καλά ότι προσπάθησα σε συνεργασία με όλο το Δ.Σ. της Ένωσης να δυναμώσουμε την Ένωσή μας και να προσφέρουμε όσα περισσότερα μπορούμε στον δικηγορικό κόσμο.

Η ολοκλήρωση του χρηματοδοτούμενου μέσω ΕΣΠΑ προγράμματος πρακτικής άσκησης 2.400 ασκούμενων δικηγόρων, σε δικαστήρια και δικηγορικά γραφεία, πέραν του ότι θα ωφελήσει χιλιάδες ασκούμενους και δικηγόρους/δικηγορικά γραφεία/εταιρείες ανά τη χώρα, μας ικανοποιεί ως αποτέλεσμα μιας προσπάθειας που ευοδώθηκε μετά από χρόνια.

Η πρόσθετη δε συμμετοχή των δικηγορικών γραφείων, μετά από 10 χρόνια απουσίας του θεσμού της άσκησης στα δικαστήρια, είναι πολύ σημαντική για τον κλάδο, αφού βοηθάει στην πράξη τα δικηγορικά γραφεία που θα ενταχθούν.

Δεν τα καταφέραμε όλα, αλλά προσπαθήσαμε και προσπαθούμε για το καλύτερο.

3 χρόνια σχεδόν μετά τις τελευταίες αρχαιρεσίες η ΕΑΝΔΑ είναι πιο ισχυρή θεσμικά και πραγματικά σε όλα τα επίπεδα:

- διεκδίκησε μαχητικά την προτεραιότητα των δικηγόρων - θέμα που δεν πρέπει να αφήσουμε στην τύχη του,

- επανέφερε με επιτυχία το ζήτημα της εκτός ωραρίου εισόδου των δικηγόρων σε δημόσιες υπηρεσίες και υπουργεία και το επανεγκαθίδρυσε,

- ήταν δίπλα στους συναδέλφους προσωπικά προσπαθώντας να βοηθήσει με κάθε τρόπο όποιον δικηγόρο ή ασκούμενο αντιμετώπιζε οποιοδήποτε πρόβλημα,

- στήριξε τους συναδέλφους δικαστικούς αντιπροσώπους στις εκλογικές διαδικασίες με διαρκή ενημέρωση και πληροφόρηση,

- αναβάθμισε τα εντατικά σεμινάρια υποψηφίων δικηγόρων εμπλουτίζοντάς τα και μεταδίδοντάς τα απομακρυσμένα ήδη ΠΡΙΝ τον Covid-19 δημιουργώντας το κανάλι της στο Youtube όπου αποθηκεύονται σεμινάρια, διαλέξεις συνεδρίων κ.α., αρχικά ηχογραφώντας τα και έπειτα μέσω κάμερας, εργαλείο που μελλοντικά φάνηκε πολύ χρήσιμο στην παρούσα, ακόμη, δυστοπία της πανδημίας,

- δημιούργησε τον λογαριασμό της Ε.Α.Ν.Δ.Α. στο LinkedIn, ενημερώνοντας για την επικαι-

ρότητα και βοηθώντας πολλούς συναδέλφους μέσω των αγγελιών και προκηρύξεων στην εύρεση (ικανοποιητικότερης) εργασίας,

- έλυσε το ζήτημα της καθυστέρησης των αποτελεσμάτων του Πανελληνίου Διαγωνισμού και άλλων δυσλειτουργιών του θεσμού με τη βοήθεια του Υπ. Δικαιοσύνης (βλ. ΓΓ) περνώντας τις εξετάσεις υπό την εποπτεία της Ολομέλειας Δ.Σ. Ελλάδος,

- κέρδισε μέσα στην πανδημία του Covid-19 τα 600 ευρώ - χωρίς την αρχική τηλεκατάρτιση - για όλους τους δικηγόρους ΚΑΙ για τους ασκούμενους δικηγόρους, οι οποίοι ήταν εκτός αρχικά, με πολλαπλά διαβήματα προς Υπουργούς της Κυβέρνησης και τον Πρωθυπουργό, ερχόμενη σε έντονη ρήξη με την κυβέρνηση και κερδίζοντας στο τέλος προς όφελος όλων των συναδέλφων,

- προσέφερε εκπτώσεις, αλλά και δωρεάν αρκετές υποτροφίες για Μεταπτυχιακά προγράμματα πανεπιστημίων και επιμορφωτικά σεμινάρια κ.α.

- συμμετείχε και διοργάνωσε συνέδρια/σεμινάρια/εκδηλώσεις με Οργανισμούς και Φορείς και καλλιέργησε την εξωστρέφεια της Ένωσής με νέες συνεργασίες,

- εκπροσωπήθηκε στη Βουλή των Ελλήνων κατά την ακρόαση των φορέων, απαντώντας σε ερωτήσεις Βουλευτών και κατάφερε να μειώσει τις απαιτούμενες παραστάσεις για τους νέους δικηγόρους στη νομική βοήθεια,

- κατάφερε να επικοινωνήσει τη φωνή των συναδέλφων σε διάφορα ζητήματα μέσω Βουλευτών της κυβέρνησης και της αντιπολίτευσης σε επιτροπές της Βουλής των Ελλήνων κ.α.,

- ενίσχυσε το φιλανθρωπικό της έργο συλλέγοντας απαραίτητα προϊόντα σε πληγέντες από φυσικές καταστροφές συμπολίτες μας, όπως ενίσχυσε και την οργάνωση «χαμόγελο του παιδιού» με τα φεινά της ημερολόγια.

Κάνοντας το βήμα της υποψηφιότητας για το Διοικητικό Συμβούλιο του Δ.Σ.Α. θέλω να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ και συχαρητήρια σε όλα τα μέλη του Δ.Σ. της Ε.Α.Ν.Δ.Α. ξεχωριστά για τη συνεισφορά τους στο αυτό το διάστημα μέχρι και σήμερα, όπως και σε όλους τους συναδέλφους που στηρίζουν την Ένωσή μας και τις προσπάθειές της.

Στο επόμενο αυτό βήμα, έχω πάντα μαζί μου την αγάπη που έχω λάβει από τους

συναδέλφους μου κατά τη θητεία μου στην Ε.Α.Ν.Δ.Α. και δεν θα σταματήσω ποτέ να αγωνίζομαι για εκείνη και τα μέλη της, ώστε μέρα με τη μέρα να γίνεται πιο δυνατή.

Από το Δ.Σ. του Δ.Σ.Α. η φωνή μας θα δυναμώσει ακόμα περισσότερο και οι αλλαγές που μπορούμε να φέρουμε στο λειτουργήμα και στην καθημερινότητά μας ακόμα πιο ουσιαστικές.

- Καθιέρωση της Ελάχιστης αμοιβής για τους νέους δικηγόρους,

- Ενίσχυση των έμμισθων δικηγόρων και θέση του «τέλους εποχής» για τους δικηγόρους με μπλοκάκι-υποχρεωτική μετατροπή τους σε εμμίθους,

- Δημιουργία χώρων στον Δ.Σ.Α. και στα δικαστήρια (βλ. Αίθουσα Δ.Σ.Α. – Ε.Α.Ν.Δ.Α. – Ένωσης Ποινικολόγων) όπου οι δικηγόροι θα μπορούν να κάνουν ραντεβού με τους πελάτες τους ή να δουλεύουν,

- Δημιουργία Νομικής Βοήθειας για Νέους Δικηγόρους,

- Συνέχιση του χρηματοδοτούμενου μέσω ΕΣΠΑ προγράμματος πρακτικής άσκησης 2.400 ασκούμενων δικηγόρων, με μεγαλύτερο χρόνο άσκησης σε δικηγορικά γραφεία και όχι στα δικαστήρια, προς όφελος της ουσιαστικής τριβής με το αντικείμενο,

- Προτεραιότητα Δικηγόρων, ξεχωριστές ουρές για τους Δικηγόρους σε δικαστήρια και δημόσιες υπηρεσίες,

- Δημιουργία ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ. Δ.Σ.Α.,

- Επιτέλους, κατάργηση Φ.Π.Α. για τις νομικές υπηρεσίες,

- Συνέχιση του επιτυχημένου προγράμματος επισκέψεων σε Υποθηκοφυλακεία και Κτηματολόγια για ασκούμενους και νέους δικηγόρους,

- Γενναία τροποποίηση του Κώδικα Δικηγόρων, ώστε σε μερικά χρόνια η δικηγορική ύλη να μοιράζεται σε περισσότερους συναδέλφους, με την εκλογίκευση του αριθμού εισερχομένων στο λειτουργήμα και τον περιορισμό φαινομένων υπαλληλοποίησης των δικηγόρων,

Ο Σύλλογος και κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου να βρίσκονται ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ δίπλα στον συνάδελφο.

Αφιέρωμα στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών



Σεραφείμ Ν. Σωτηριάδης
Δικηγόρος Αθηνών
Διαχειριστής της Δικηγορικής
Εταιρείας
«ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ
& ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ»

Ο εξωδικαστικός μηχανισμός σύμφωνα με τον Ν.4738/2020: Θα φανεί αντάξιος των προσδοκιών;

από την 1^η-06-2021 τέθηκαν σε εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 5-30 του Ν. 4738/2020 που αφορούν στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι άνοιξε η πολυαναμενόμενη ηλεκτρονική πλατφόρμα μέσα από την οποία θα έχουν τη δυνατότητα οι οφειλέτες να ρυθμίσουν τις υποχρεώσεις τους προς το Δημόσιο, τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ) και τα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα (Τράπεζες/Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων).

Παράλληλα, έχουν εκδοθεί σχετικές **Υπουργικές Αποφάσεις** στις οποίες ρυθμίζονται τεχνικά και λεπτομερειακά θέματα, όπως το υπολογιστικό εργαλείο για τον προσδιορισμό των όρων της σύμβασης αναδιάρθρωσης, αλλά και θέματα που αφορούν στην επιβεβαίωση της βιωσιμότητας του οφειλέτη και στη διαδικασία κατάρτισης διμερούς σύμβασης αναδιάρθρωσης με το Δημόσιο, χωρίς την εμπλοκή των χρηματοδοτικών φορέων.

Την λειτουργία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας και τη ρύθμιση διάφορων ζητημάτων μέσα από την έκδοση υπουργικών αποφάσεων ανέμεναν χιλιάδες οφειλετών αλλά και δικηγόροι, λογιστές, οικονομικοί σύμβουλοι κ.α ήδη από την ψήφιση του ν. 4738/2020 τον Οκτώβριο του 2020, ότι και προβλέφθηκε η εν λόγω διαδικασία.

Έτσι εξηγείται και το γεγονός ότι η είδηση της λειτουργίας της ηλεκτρονικής πλατφόρμας κατέκλυσε τα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης, δημιουργώντας παράλληλα μεγάλες προσδοκίες σε χιλιάδες οφειλέτες. **Βοηθητικά επιδρά μεταξύ άλλων, όπως είναι λογικό, η προβλεπόμενη από τον Νόμο δυνατότητα ρύθμισης των οφειλών προς το Δημόσιο και τους ΦΚΑ σε 240 δόσεις κατ' ανώτατο όριο (οι διπλάσιες από τις ανώτατες μέχρι σήμερα προβλεφθείσες 120 δόσεις), με δυνατότητα διαγραφής ακόμη και κεφαλαίου, αλλά και η ρύθμιση των χρεών προς τις Τράπεζες σε ακόμη περισσότερες δόσεις, γεγονός που προκαλεί φρενίτιδα στους οφειλέτες οι οποίοι σπεύδουν να υπαχθούν στην εν λόγω διαδικασία.** Υπενθυμίζεται ότι παρόμοιας απήχησης είχε τύχει και ο προηγούμενος εξωδικαστικός μηχανισμός, ο οποίος στην πράξη, απέτυχε να εκπληρώσει τους σκοπούς του, χωρίς αυτό βέβαια να προδικάζει την πορεία του νέου εξωδικαστικού. Το ερώτημα το οποίο γεννάται είναι αν τελικά ο νέος εξωδικαστικός μηχανισμός θα φανεί αντάξιος των προσδοκιών των οφειλετών, αλλά και των λοιπών φορέων.

Αρχικά, θετικά πρέπει να κριθεί το γεγονός ότι **διευρύνθηκε το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής** και έτσι πλέον κάθε πρόσωπο με πτωχευτική ικανότητα, δηλαδή κάθε φυσικό πρόσωπο ανεξαιρέτως και κάθε νομικό πρόσωπο που επιδιώκει οικονομικό σκοπό δύναται να υπαχθεί στον εξωδικαστικό μηχανισμό. Εξαιρέση αποτελούν όσοι διατηρούν οφειλή σε έναν μόνο χρηματοδοτικό φορέα και η οφειλή αυτή αντιστοιχεί σε ποσοστό τουλάχιστον 90% επί του συνόλου των χρεών τους προς το Ελληνικό Δημόσιο, τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και τους χρηματοδοτικούς φορείς, όσοι οφείλουν συνολικά λιγότερα από 10.000 ευρώ, όσοι έχουν υποβάλει αίτηση για την υπαγωγή τους στον Ν. 3588/2007 (Πτωχευτικό Δίκαιο- διαδικασία εξυγίανσης- πτώχευση), στον Ν. 3869/2010 (Νόμος Κατσέλη), στον Ν. 4605/2019 (πλατφόρμα προστασίας πρώτης κατοικίας), στον Ν. 4469/2017 (Εξωδικαστικός), εκτός και αν παραιτηθούν εγκαίρως από τις ανωτέρω αντίστοιχες αιτήσεις τους, όσοι έχουν πετύχει την έκδοση οριστικών αποφάσεων περί υπαγωγής τους στις παραπάνω διαδικασίες ή στην ειδική διαχείριση του Ν 4307/2015 ή έχει συζητηθεί η αίτησή τους ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου αλλά δεν έχει εκδοθεί ακόμη δικαστική απόφαση ή δεν έχουν παρέλθει 15 μήνες από την απόφαση υπαγωγής τους στις παραπάνω διαδικασίες.

Περαιτέρω, στην πλατφόρμα του εξωδικαστικού δεν υπάγονται όσοι οφειλέτες έχουν τεθεί σε λύση και εκκαθάριση, καθώς και όσοι έχουν καταδικαστεί **αμετάκλητα** για μία σειρά ποινικών

αδικημάτων (φοροδιαφυγή, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα κ.α.) Ειδικά για τα νομικά πρόσωπα, η ποινική καταδίκη των εκπροσώπων τους, θα πρέπει να αφορά αξιόποινη πράξη που τελέστηκε στα πλαίσια της δραστηριότητας των αιτούντων νομικών προσώπων, πρόβλεψη η οποία αφήνει εκτός πλαισίου πολλές επιχειρήσεις, αφού το αδίκημα της φοροδιαφυγής κυρίως βαραίνει σημαντικό αριθμό νομίμων εκπροσώπων νομικών προσώπων. Τέλος, στην πλατφόρμα δεν έχουν δικαίωμα υπαγωγής οφειλές που έχουν ρυθμισμένες ή ενήμερες οφειλές εκτός εάν αποδεικνύουν επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης σε ποσοστό τουλάχιστον 20%.

Λεκτέο ότι μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού δεν ρυθμίζονται όλες οι οφειλές, αλλά μόνον εκείνες προς το Δημόσιο, τους ΦΚΑ και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ενώ εκτός πλαισίου μένουν τυχόν οφειλές επιχειρήσεων σε εργαζομένους, σε προμηθευτές ή σε τρίτους άλλους πιστωτές.

Όλη η διαδικασία διενεργείται εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικά, χωρίς καμία απολύτως ανάμιξη δικαστηρίου, κατόπιν αίτησης του οφειλέτη στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ε.Γ.Δ.Ι.Χ ή κατόπιν πρόσκλησης των πιστωτών προς τον οφειλέτη, στην οποία ο τελευταίος οφείλει να απαντήσει εντός 45 ημερολογιακών ημερών. Για να προχωρήσει η αίτηση, ο οφειλέτης παρέχει το πρώτον στο σύστημα άδεια άρσης του τραπεζικού και φορολογικού του απορρήτου, ενώ το ίδιο απαιτείται για τον/τη σύζυγο, για τα εξαρτώμενα μέλη καθώς και για συνοφειλές και εγγυητές (εάν υπάρχουν), πρόβλεψη η οποία ενδεχομένως να αποτρέψει πολλούς οφειλές από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

Στη συνέχεια παράγεται από την πλατφόρμα, μια αυτοματοποιημένη πρόταση ρύθμισης οφειλών, βάσει αλγορίθμου με συγκεκριμένους οικονομικούς κανόνες/παραμέτρους (π.χ. αξία ρευστοποίησης, ικανότητα αποπληρωμής). Την πρόταση αυτήν μπορούν να την αποδεχθούν οι πιστωτές ή να την απορρίψουν, ενώ εάν συναινέσει και ο οφειλέτης, υπογράφεται σχετική σύμβαση αναδιάρθρωσης, η οποία υπό προϋποθέσεις καταλαμβάνει και τις απαιτήσεις του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης.

Προβληματισμό για το εάν η εν λόγω διαδικασία θα πετύχει στην πράξη δημιουργεί το εξής:

Τον πρώτο λόγο, αν όχι τον μόνο, τον έχουν οι Χρηματοδοτικοί Φορείς, δηλαδή οι Τράπεζες και οι Εταιρείες Διαχείρισης απαιτήσεων (Funds) σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, αφού ο οφειλέτης στην ουσία

απλώς αιτείται τη ρύθμισή του, εκδηλώνει δηλαδή το ενδιαφέρον ότι επιθυμεί να ρυθμίσει τις υποχρεώσεις του, χωρίς ο ίδιος να προτείνει τον τρόπο αποπληρωμής. Από εκεί και πέρα εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των Τραπεζών το εάν θα «ασχοληθούν» με τον συγκεκριμένο οφειλέτη σε πρώτη φάση, αλλά και το καταπώς θα ρυθμίσουν την οφειλή σε δεύτερη φάση, δεδομένου ότι αυτός ο αλγόριθμος δεν δεσμεύει τους χρηματοδοτικούς φορείς οι οποίοι μπορούν να προτείνουν τη δική τους ρύθμιση. Μάλιστα, από την υποβολή της αίτησης του οφειλέτη, η διαδικασία θα πρέπει να έχει συμπληρωθεί εντός δύο μόλις μηνών, με μία παράταση 15 ημερών. Και ενώ πολλοί θα κρίνουν θετικά το δίμηνο, είναι αμφίβολο αν στην πράξη οι χρηματοδοτικοί φορείς θα μπορέσουν να διαχειριστούν όλον αυτόν τον όγκο των αιτήσεων που θα ακολουθήσει, ή εάν απλώς θα περατώνονται οι διαδικασίες ως άκαρπες χωρίς καν να έχουν τύχει επεξεργασίας από τους πιστωτές. Επισημαίνεται βέβαια, ότι σε περίπτωση που οι χρηματοδοτικοί φορείς σιωπήσουν επί της αιτήσεως του οφειλέτη, ο τελευταίος έχει τη δυνατότητα να ρυθμίσει μόνον τις οφειλές του προς το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία. (σύναψη διμερούς σύμβασης).

Το σημαντικότερο πρόβλημα ωστόσο εντοπίζεται στο εξής:

Υπάρχει από τη μία ένα υπολογιστικό εργαλείο το οποίο θα καθορίζει σε πόσες δόσεις θα αποπληρωθεί ένα δάνειο, τι κούρεμα θα υπάρξει, πόσο θα είναι το ποσό εκάστης δόσης κλπ. Την ίδια στιγμή, υπάρχουν από την άλλη οι Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων (Funds) οι οποίες έχουν αγοράσει τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια από τις Τράπεζες ή εν πάση περιπτώσει διαχειρίζονται τις απαιτήσεις αυτές και στόχος τους είναι να εισπράξουν από τον οφειλέτη σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ποιο fund λοιπόν θα συμφωνήσει να εισπράξει σε 420 δόσεις, όταν ο ίδιος ο νόμος ΔΕΝ το υποχρεώνει ούτε καν να συμμετέχει στη διαδικασία του εξωδικαστικού;

Τα ανωτέρω βέβαια είναι εκτιμήσεις, αφού η λειτουργικότητα και η αποδοτικότητα του εν λόγω μηχανισμού θα κριθεί μόνο εκ του αποτελέσματος. Ήδη ένας σημαντικός αριθμός οφειλετών έχει υποβάλει αίτηση υπαγωγής στον εξωδικαστικό μηχανισμό και αναμένει την αντίδραση/ απάντηση των θεσμικών φορέων. Θα κριθεί επομένως στην πράξη εντός του προσεχούς διαστήματος εάν μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού θα ρυθμιστεί το Ιδιωτικό Χρέος των πολιτών ή εάν οι αιτήσεις θα καταλήξουν περατωθείσες ως άκαρπες, αφού πρώτα οι οφειλές έχουν δώσει την άδειά τους για την άρση του φορολογικού και τραπεζικού τους απορρήτου.



Δημήτριος Α. Λυρίτσας
Δικηγόρος Αθηνών,
Σύμβουλος της Ολομέλειας των
Προέδρων των Δικηγορικών
Συλλόγων της Ελλάδας για το
νέο Πτωχευτικό Κώδικα

Οι παγίδες της πλατφόρμας του εξωδικαστικού συμβιβασμού του Ν.4738/20.

01/ ΜΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ.

Οι χρηματοδοτικοί φορείς, δηλαδή τράπεζες και funds, διατηρούν διακριτική ευχέρεια ως προς την υποβολή πρότασης ρύθμισης οφειλών και ως προς το περιεχόμενο της και δεν υποχρεούνται σε κάθε περίπτωση που τους απευθύνεται αίτηση να υποβάλουν προτάσεις.

Τέτοια μοντέλα (με μη υποχρεωτική συμμετοχή των πιστωτών) έχουν εφαρμοστεί ξανά στο παρελθόν με ελάχιστα αποτελέσματα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο ν. 4469/17 (πλατφόρμα εξωδικαστικού για όσους ασκούν εμπορική δραστηριότητα), που ενώ θεσπίστηκε για να συμπεριλάβει στο πεδίο εφαρμογής του χιλιάδες επιχειρήσεις και εμπόρους, τελικά κατέληξε σε πλήρη αποτυχία, αφού από τα επίσημα στοιχεία της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους εντάχθηκαν μόλις 433 περιπτώσεις.

Άλλα παραδείγματα είναι ο Κώδικας Δεοντολογίας των Τραπεζών, το στάδιο του εξωδικαστικού συμβιβασμού του ν. Κατσέλη και οι νόμοι Δένδια και Χατζηδάκη παλαιότερα.

Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις κοινή συνισταμένη των κανονιστικών κειμένων ήταν η προαιρετική συμμετοχή των πιστωτών, οι οποίοι ακολούθησαν ενιαία και συμφωνημένη

τακτική, την τακτική της αποχής από τις εν λόγω διαδικασίες.

Και τούτο εξηγείται ευχερώς, καθότι η σχέση δανειστή – δανειολήπτη δεν είναι μια σχέση ισότιμη. Ο δανειστής (τράπεζα ή fund) δεν θα δεχθεί εκουσίως και χωρίς νομοθετική επιβολή να μπουν κανόνες που θα εξασφαλίζουν διαπραγματευτική ισορροπία των μερών και έλεγχο της βιωσιμότητας των προτεινόμενων λύσεων.

02/ Ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΟΥΤΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΙΚΑ ΣΕ ΑΡΣΗ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΤΟΥ.

Με την ηλεκτρονική υποβολή αίτησης στην πλατφόρμα του εξωδικαστικού μηχανισμού ο οφειλέτης παρέχει άδεια για άρση του τραπεζικού και φορολογικού απορρήτου του.

Η πληροφόρηση του οφειλέτη παρέχεται προκαταβολικά, πριν λάβει γνώση συμμετοχής ή όχι του πιστωτή στη διαδικασία του εξωδικαστικού, με κρατική (νομοθετική) πρωτοβουλία και είναι μονόπλευρη (παρέχεται μόνο από το δανειολήπτη).

Και ενώ από τη διαδικασία παρατηρείται ότι, ο δανειολήπτης υποχρεούται να παρέχει πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία που αφορούν τον ίδιο, την οικογένεια και τους οικείους του, οι τράπεζες, δεν υποχρεούνται και δεν παρέχουν καμία πληροφόρηση. Έτσι, παραμένει άγνωστο, πώς εκτιμούν οι ίδιες τις οφειλές (βιώσιμες ή μη και μέχρι ποίου ύψους), πώς εκτιμούν τις εμπράγματα ασφάλειες, τις εξασφαλίσεις ή τις τυχόν καλύψεις των οφειλών και ποια είναι η εύλογη αξία οφειλών, εμπράγματων ασφαλειών και καλύψεων, εάν από τη διαχείριση της κάθε οφειλής αποκόμισαν πρόσθετα κέρδη (π.χ. μέσω τιλοποίησης της οφειλής, μέσω αναβαλλόμενης φορολογίας επί των τόκων της οφειλής, μέσω της μη φορολόγησης των μη λογιστικοποιημένων τόκων του αρ 150 του Ν. 4261/2014) και σε τι ύψος ανήλθαν τα οφέλη αυτά, ώστε ενδεχομένως να συνυπολογιστούν στην τελική πρόταση ρύθμισης κ.λπ.

Εκτιμάται ότι αυτή η προκαταβολική, χωρίς έννομες συνέπειες για τους πιστωτές, άρση του απορρήτου του οφειλέτη, ενδυναμώνει έτι περαιτέρω τη θέση του **πιστωτή**, ο οποίος **δύναται να λάβει το σύνολο των απαιτούμενων πληροφοριών, να δηλώσει**

ότι δεν συμμετέχει στη διαδικασία ή ότι δεν υποβάλει πρόταση ρύθμισης και εν συνεχεία να προβεί σε διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης κατά της παρουσίας του οφειλέτη για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του, έχοντας εκ προοιμίου και αζημίως αποκτήσει πλήρη πρόσβαση στα περιουσιακά και άλλα στοιχεία του οφειλέτη και έχοντας εξασφαλίσει τον αναγκαίο χρόνο για να οργανώσει την επιθετική του στρατηγική.

03/ ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.

Ο νόμος δεν προβλέπει καμία διαδικασία ελέγχου της διαδικασίας. Η διακριτική ευχέρεια που παρέχεται στις τράπεζες ως προς τη συμμετοχή τους στη διαδικασία, την υποβολή ή μη πρότασης, την αξιολόγηση της βιωσιμότητας ή της φερεγγυότητας του οφειλέτη, την ακολουθούμενη μεθοδολογία, το υπολογιστικό μοντέλο, τον προσδιορισμό της ικανότητας αποπληρωμής, τον έλεγχο των οφειλών (κατά είδος και κατά ποσό) και την εν γένει διαδικασία είναι απεριόριστη και μη ελέγξιμη είτε δικαστικά είτε με άλλο τρόπο.

Το γεγονός αυτό αποστερεί από τον οφειλέτη την εξασφάλιση συνθηκών διαπραγματευτικής ισοδυναμίας και ελέγχου τυχόν καταχρηστικών συμπεριφορών των μερών.

Η εξασφάλιση δικαστικού ελέγχου θα προσέδιδε στη διαδικασία ειδικό κύρος και θα τις απαραίτητες θεσμικές εγγυήσεις για την εξασφάλιση λυσιτελών ρυθμίσεων σε καθεστώς δικαίου και ισονομίας, με αποφυγή φαινομένων καταστρατήγησης της διαδικασίας από τα εμπλεκόμενα μέρη.

04/ ΔΕΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ 480 ΔΟΣΕΙΣ, ΟΥΤΕ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΧΡΕΩΝ, ΟΥΤΕ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ.

Ο Νόμος δεν προβλέπει ούτε ελάχιστη ή μέγιστη διάρκεια ρύθμισης, ούτε προβλέπει ελάχιστα ή μέγιστα ποσοστά διαγραφής οφειλών, ούτε εξασφάλιση από τυχόν ρευστοποίηση της πρώτης κατοικίας ή έτερου ακινήτου.

Στο δημόσιο διάλογο μεγεθύνθηκαν οι προσφερόμενες δυνατότητες του εξωδικαστικού ενώ και το αρμόδιο υπουργείο στις επίσημες

ανακοινώσεις του δεν απέφυγε τις υπερβολές και τα λάθη.

Ο νόμος σαφώς ορίζει ότι για τα χρέη στο Δημόσιο (εφορία και ασφαλιστικούς φορείς) οι δόσεις δύνανται να ανέλθουν έως 240, με 50 ευρώ ελάχιστη δόση, επιτόκιο 5% και υπό προϋποθέσεις διαγραφή μέρους της οφειλής.

Για τους χρηματοδοτικούς φορείς ο νόμος δεν θέτει κανένα κανόνα και καμία υποχρέωση, παρά μόνο επαναλαμβάνει την προαιρετικότητα τόσο ως προς τη συμμετοχή τους όσο και ως προς την προτεινόμενη ρύθμιση.

Άλλωστε, αν οι χρηματοδοτικοί φορείς ήθελαν να προβούν σε γενναίες ρυθμίσεις που θα περιλαμβάνανε και διαγραφές, θα μπορούσαν να το έχουν κάνουν διμερώς καταθέτοντας τις προτάσεις τους απευθείας στον οφειλέτη, δίχως να απαιτείται η συλλογική διαδικασία μιας πλατφόρμας.

05/ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ.

Ο νόμος προβλέπει ότι από την υποβολή της αίτησης και μέχρι την με οποιονδήποτε τρόπο περάτωση της διαδικασίας, αναστέλλεται η λήψη και η συνέχιση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης κατά της παρουσίας του οφειλέτη καθώς και η ποινική του δίωξη για αδικήματα που αφορούν τις οφειλές για τις οποίες ζητείται η ρύθμιση.

Ωστόσο, η αναστολή αυτή είναι περιορισμένη χρονικά (έως 2 μήνες) και δεν καταλαμβάνει τη διενέργεια πλειστηριασμού ο οποίος έχει προγραμματιστεί εντός (3) τριών μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης καθώς και οποιαδήποτε διαδικαστική ενέργεια προπαρασκευαστική του πλειστηριασμού από ενέγγυο πιστωτή, ήτοι έκδοση και επίδοση διαταγής πληρωμής καθώς και επιβολή κατασχέσεως.



Δικαίος Δαιμονάκος
Δικηγόρος Αθηνών

Εκπιπόμενες δαπάνες δικηγόρων.

Σύμφωνα με το γενικότερο πλαίσιο που ισχύει μέχρι σήμερα, οι δαπάνες που μειώνουν τη φορολογική επιβάρυνση των ελεύθερων επαγγελματιών και τα ποσοστά μείωσης τους, αναλύονται κατά περίπτωση και κατηγορία. Συνοπτικά οι κατηγορίες αυτές είναι:

1) Ασφαλιστικές Εισφορές – Εκπίπτουν στο 100%, 2) Ενοίκια – Εκπίπτουν στο 100%, με εξαίρεση όταν η έδρα είναι και η κατοικία οπότε εκπίπτει το 1/3 του ποσού το ποσοστό δεν είναι δεσμευτικό όπως στο παρελθόν, το εκπίπτει εμπειρικά ο επαγγελματίας σύμφωνα με όσα ίσχυαν στο παρελθόν με το ΚΦΑΣ, 3) ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ – Εκπίπτουν στο 100% - με εξαίρεση όταν η έδρα είναι και η κατοικία οπότε εκπίπτει το 1/3 του ποσού και εδώ το ποσοστό δεν είναι δεσμευτικό, μετράει πάντα το πραγματικό γεγονός της δαπάνης πχ αν υπάρχει μια τηλεφωνική γραμμή αποκλειστικά για την άσκηση του επαγγέλματος θα εκπέσει η δαπάνη στο 100% ακόμα και αν η έδρα είναι η οικία 4) Κινητό Τηλέφωνο – Εκπίπτει το 100% εκτός αν τα τηλέφωνα δίνονται σε άτομα εκτός επαγγέλματος, σε αντίθεση με το παρελθόν που έπαιζε ρόλο τα μέλη μιας εταιρείας και ο αριθμός του προσωπικού εν συνεχεία αναγνωρίζονται δαπάνες κινητής τηλεφωνίας στο ακέραιο, αν δοθεί πχ σε εξωτερικό συνεργάτη μας για ενδοεταιρικές κλίσεις (εκεί σε εταιρείες τίθεται θέμα όπως και στα ΕΙΧ που παραχωρούνται από εταιρείες αν θα καταλογιστεί παροχή σε είδος βάσει ΕΛΠ), 5) Δαπάνες ΙΧ – Εκπίπτουν καύσιμα, service κλπ (το ΦΠΑ δεν εκπίπτει μετατίθεται στο κόστος άρθρο 22) ενώ η δαπάνη εξαρτάται και πάλι αν μπορεί να αποδειχθεί η αιτία χρήσης τους οχήματος πχ έχουμε 3 ΕΙΧ στην οικογένεια σαν φυσικά πρόσωπα με τη/τον σύζυγο και κάνουμε χρήση μόνο το ένα προκειμένου να μετακινηθούμε σε ραντεβού, στην έδρα μας κλπ αν κάνουμε χρήση αυτό το αμάξι, εκπίπτουν φορολογικά όλες οι δαπάνες

ανεξαρτήτως κυβικών όπως όριζε μέχρι πριν λίγα χρόνια ο ΚΦΑΣ με εξοδολόγια πάντα ερευνάται το πραγματικό γεγονός, 6) Δαπάνες Δικύκλου – Εκπίπτουν στο 100%, 7) Αγορές Παγίων (πχ Η/Υ, έπιπλα κλπ) – Εκπίπτουν στο 100% κατά ποσοστό απόσβεσης, 8) Λοιπά Έξοδα (Γραφική ύλη, έξοδα μετακίνησης κλπ) – Εκπίπτουν στο 100%.

Ο νέος Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 4172/2013) θεωρεί το εισόδημα των ελεύθερων επαγγελματιών ως εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα. Ως εκ τούτου το δικηγορικό λειτούργημα και η ελεύθερη επαγγελματική δραστηριότητα της παροχής των δικηγορικών υπηρεσιών, σύμφωνα με την υιοθετούμενη ως ενδεδειγμένη φορολογική ορολογία, αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς φορολογίας, θεωρείται πλέον επιχείρηση. Στην παροχή δικηγορικών υπηρεσιών, εφόσον εφαρμόζονται η φορολογική νομοθεσία και τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ε.Λ.Π.) και τηρείται αξιόπιστο λογιστικό σύστημα, ο προσδιορισμός του αποτελέσματος (κέρδους ή ζημίας) αποτυπώνεται λογιστικά ως εξής: έσοδα – έξοδα = αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία). Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από τη νομική μορφή παροχής των δικηγορικών υπηρεσιών, είτε παρέχονται ατομικά από δικηγόρο είτε από δικηγορική εταιρεία, και ανεξάρτητα από την κατηγορία των τηρούμενων βιβλίων, είτε πρόκειται για τήρηση απλογραφικού είτε για τήρηση διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.

Α. Έξοδα: Ως έξοδα της δραστηριότητας παροχής δικηγορικών υπηρεσιών νοούνται τα ποσά που διατίθενται, κατά περίπτωση, για την εξυπηρέτηση του επαγγελματικού αυτού σκοπού, τα οποία συμβάλλουν στην διεύρυνση και αναβάθμιση των εργασιών και στην αύξηση του εισοδήματος των δραστηριοποιούμενων.

Στην χρηματοοικονομική κατάσταση αποτελεσμάτων, κάθε επί μέρους έξοδο αναγνωρίζεται και ταξινομείται με ενδεδειγμένο και κατάλληλο τρόπο. Τα αναφερόμενα ως έξοδα στην χρηματοοικονομική κατάσταση αποτελεσμάτων προκύπτουν στην περίοδο αναφοράς με βάση την αρχή του δεδουλευμένου και της αυτοτέλειας των χρήσεων. Περιλαμβάνουν τις επιχειρηματικές δαπάνες, τις προβλέψεις για τις επισφαλείς απαιτήσεις και τις αποσβέσεις.

Οι επιχειρηματικές δαπάνες περιλαμβάνουν, ενδεικτικά τις αμοιβές προσωπικού και αυτές με τη σειρά τους περιλαμβάνουν τις αμοιβές αναφορικά με τακτικές αποδοχές, τις αμοιβές για τη νυχτερινή απασχόληση, για την υπερωριακή απασχόληση και την απασχόληση για την ημέρα της Κυριακής και λοιπών αργιών, τις αμοιβές αναφορικά με τα δώρα εορτών, τις αποδοχές ασθένειας, τις αποδοχές

κανονικής αδείας αλλά και αποζημίωσης για μη χορηγούμενες άδειες, έκτακτες αμοιβές, αμοιβές εκτός έδρας και αμοιβές των μαθητευομένων. Επιπροσθέτως, στις αμοιβές προσωπικού ενδεικτικά αναφέρονται οι παρεπόμενες παροχές και τα έξοδα προσωπικού όπως είναι τα έξοδα στέγασης, ένδυσης, ψυχαγωγίας, επιμόρφωσης, σίτισης, ασφάλισης και περίθαλψης. Επίσης, στις αμοιβές προσωπικού υπάγονται και οι εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές και λοιπές επιβαρύνσεις. Επισημαίνεται ότι οι αμοιβές για μισθωτή εργασία υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος και σε υποχρέωση απόδοσης του φόρου αυτού στο Δημόσιο.

Ως αμοιβές τρίτων λογίζονται οι πληρωμές οι οποίες διενεργούνται ως αμοιβή για την εργασία την οποία παρείχαν ή θα παρέχουν τρίτοι ως προς την επιχείρηση / εταιρεία και οι οποίοι δεν συνδέονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας με αυτή. Τέτοιου είδους αμοιβές: - άλλοτε υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος, όπως είναι οι αμοιβές των δικηγόρων, των μελετητών, των ερευνητών, των οργανωτών, των ελεγκτών, των ιατρών, των λογιστών και των φοροτεχνικών καθώς και στις προβλεπόμενες στον νόμο περιπτώσεις παρακράτησης φόρου εισοδήματος συμβολαιογράφων, λοιπών τρίτων και αμοιβές για χρήσεις δικαιωμάτων, ενώ - άλλοτε δεν είναι υποκείμενες σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος όπως είναι οι αμοιβές για έρευνα αγοράς και οι αμοιβές γραφείων επιλογής προσωπικού. Τέλος, στις αμοιβές τρίτων περιλαμβάνεται το ποσό σχετικά με τις ιδιοχρησιμοποιούμενες υπηρεσίες.

Οι παροχές τρίτων περιλαμβάνουν τις τηλεπικοινωνίες, τις πηγές ενέργειας όπως είναι το ηλεκτρικό ρεύμα, η παροχή του νερού (ύδρευση) και το φυσικό αέριο. Επιπλέον, περιλαμβάνουν τα ταχυδρομικά έξοδα, τα έξοδα ξενοδοχείων προς εξυπηρέτηση των πελατών της επιχείρησης, τις συντηρήσεις και τις επισκευές των επίπλων και του υπόλοιπου εξοπλισμού, τα ασφάλιστρα πυρός, τα μισθώματα της επαγγελματικής στέγης καθώς και τα μισθώματα επίπλων και λοιπού εξοπλισμού. Επιπρόσθετα, ως παροχές τρίτων λογίζονται οι προβλεπόμενες εκ του νόμου ασφαλιστικές εισφορές αυτοαπασχολούμενου. Τέλος, παροχές τρίτων αποτελούν τα έξοδα του μεταφορικού οχήματος, όπως οι κάθε είδους συντηρήσεις, επισκευές, τα ασφάλιστρα και τυχόν μίσθωμα) όταν αυτό είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την επίτευξη του σκοπού της επιχείρησης και όταν πληρούνται οι εκ του νόμου προϋποθέσεις.

Φόροι – τέλη Στο σημείο αυτό αναφέρεται ως επιχειρηματική δαπάνη ο φόρος εισοδήματος ο οποίος δεν συμψηφίζεται, τα τέλη κυκλοφορίας επιβατηγών αυτοκινήτων, οι δημοτικοί φόροι και τα δημοτικά τέλη, ο ΦΠΑ εισροών ο οποίος δεν δύναται να συμψηφισθεί και οι λοιποί φόροι

και διάφορα τέλη, όπως το χαρτόσημο, κ.λπ. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην χρηματοοικονομική κατάσταση αποτελεσμάτων ο φόρος εισοδήματος του τρέχοντος φορολογικού έτους (έτους αναφοράς) αναφέρεται ως έξοδο.

Διάφορα έξοδα: Ως διάφορα έξοδα νοούνται τα έξοδα κίνησης και μεταφοράς του προσωπικού της εκάστοτε επιχείρησης, τα έξοδα επαγγελματικών ταξιδιών, οι συνδρομές και οι εισφορές, οι δωρεές και οι επιχορηγήσεις σε κοινωφελείς σκοπούς, τα έντυπα και η γραφική ύλη και άλλα αναλώσιμα αγαθά, τα έξοδα δημοσιεύσεων και κοινοποιήσεων, τα κοινόχρηστα, τα έξοδα συνεδρίων, τα έξοδα εκδηλώσεων, τα έξοδα της υποδοχής και της φιλοξενίας. Συμπληρωματικά, στα διάφορα έξοδα των επιχειρηματικών δαπανών περιλαμβάνονται τα έξοδα της επαγγελματικής προβολής, όπως αυτή καθορίζεται στο πλαίσιο του άρθρου 40 του Κώδικα Δικηγόρων και του άρθρου 9 του Κώδικα Δεοντολογίας του Δικηγορικού Λειτουργήματος, οι δαπάνες επιστημονικής έρευνας με την απαραίτητη πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 22 παρ. 2 του Ν. 4172/2013, τα έξοδα που αναφέρονται στο γραμμάτιο προκαταβολής εισφορών και ενσήμων του Δικηγορικού Συλλόγου εκτός από τον Φ.Π.Α., τον Ε.Φ.Κ.Α. και τον παρακρατούμενο φόρο εισοδήματος 15%, και λοιπά άλλα έξοδα. νί. Τόκοι και συναφή έξοδα: Οι δαπάνες τόκων και τα συναφή έξοδα αναγνωρίζονται ως εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες εφόσον πραγματοποιούνται για το συμφέρον της επιχείρησης. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι, με εξαίρεση τις οριζόμενες στον νόμο ως μη εκπιπόμενες, επιτρέπεται η έκπτωση όλων των επιχειρηματικών δαπανών, εφόσον αυτές πραγματοποιούνται προς το συμφέρον της επιχείρησης, πραγματοποιούνται κατά τις συνήθεις επιχειρηματικές συναλλαγές της, αντιστοιχούν σε πραγματικές συναλλαγές, η αξία της συναλλαγής δεν κρίνεται κατώτερη ή ανώτερη της αγοραίας στη βάση των στοιχείων που διαθέτει η Φορολογική Διοίκηση, εγγράφονται στα τηρούμενα λογιστικά αρχεία (βιβλία) της επιχείρησης στο φορολογικό έτος που αφορούν, απεικονίζονται στα λογιστικά στοιχεία (παραστατικά) και αποδεικνύονται με κατάλληλα δικαιολογητικά. Δαπάνες οι οποίες δεν πληρούν όλες τις παραπάνω προϋποθέσεις δεν εκπίπτουν.

Προβλέψεις: Περιλαμβάνουν τις προβλέψεις για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων και τις διαγραφές αυτών καθώς και τις προβλέψεις για λοιπούς κινδύνους και έξοδα.

Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις: Τα ποσά των προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων και οι διαγραφές αυτών εκπίπτουν ως έξοδα σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της φορολογικής νομοθεσίας. Αναφορικά με τις

λπηπρόθεσμες απαιτήσεις μέχρι το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ που δεν έχουν εισπραχθεί για διάστημα άνω των δώδεκα (12) μηνών, ο φορολογούμενος δύναται να σχηματίσει πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) της εν λόγω απαίτησης, εφόσον έχουν αναληφθεί οι κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης της εν λόγω απαίτησης. Αναφορικά με τις λπηπρόθεσμες απαιτήσεις άνω του ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ που δεν έχουν εισπραχθεί για διάστημα άνω των δώδεκα (12) μηνών, ο φορολογούμενος δύναται να σχηματίσει πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων, εφόσον έχουν αναληφθεί οι κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης της εν λόγω απαίτησης, ως εξής: - σε χρόνο υπερημερίας μεγαλύτερο των 12 μηνών δύναται να σχηματίσει προβλέψεις σε ποσοστό 50%, - σε χρόνο υπερημερίας μεγαλύτερο των 18 μηνών, προβλέψεις σε ποσοστό 75% και, τέλος, - σε χρόνο υπερημερίας μεγαλύτερο των 24 μηνών, προβλέψεις σε ποσοστό 100%.

Προβλέψεις για λοιπούς κινδύνους και έξοδα: Αυτές περιλαμβάνουν ιδίως τις προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, τις προβλέψεις απαξιώσεων και υποτιμήσεων πάγιων στοιχείων, τις προβλέψεις για εξαιρετικούς κινδύνους και έκτακτα έξοδα.

Αποσβέσεις: Το κόστος που προκύπτει από τη φυσική ή λειτουργική φθορά και την τεχνολογική ή οικονομική απαξίωση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης αποτελούν τις αποσβέσεις. Ως πάγια περιουσιακά στοιχεία θεωρούνται οι κτηριακές εγκαταστάσεις, τα μεταφορικά μέσα, τα έπιπλα, ο εν γένει εξοπλισμός του επαγγελματικού χώρου, τυχόν μηχανήματα, κ.λπ., και αντίστοιχα θεμελιώνονται και οι αποσβέσεις των παγίων αυτών. Σημειώνεται ότι η φορολογική νομοθεσία καθορίζει τον υπολογισμό των αποσβέσεων αυτών με βάση συγκεκριμένους συντελεστές και ανεξαρτήτως της ωφέλιμης ζωής κάθε πάγιου περιουσιακού στοιχείου. Περαιτέρω ανάπτυξη των εξόδων επιβάλλεται προκειμένου να εκπληρωθούν υποχρεώσεις που αναφέρονται στη νομοθεσία ή και απαιτούνται από την ανάγκη για πληρέστερη πληροφόρηση και ενημέρωση της επιχείρησης ή και τρίτων.

Μη Εκπιπόμενα Έξοδα: Στην χρηματοοικονομική κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως εμφανίζονται (εκτός των άλλων) και ποσά εξόδων, τα οποία σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία πρέπει να αφαιρεθούν, ώστε να αυξηθούν τα προσδιοριζόμενα κέρδη ή να μειωθούν οι προσδιοριζόμενες ζημιές. Τα μη εκπιπόμενα έξοδα περιλαμβάνουν τις μη εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες, τα ποσά

των προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων και τις διαγραφές αυτών καθώς και λοιπών προβλέψεων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της φορολογικής νομοθεσίας και τις επιπλέον αποσβέσεις από τις φορολογικά εκπιπόμενες.

Μη εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες: Στην φορολογική νομοθεσία ορίζονται περιοριστικά οι κατηγορίες δαπανών που δεν εκπίπτουν: • τόκοι από δάνεια που λαμβάνει η επιχείρηση από τρίτους, εκτός από τα τραπεζικά δάνεια, διατραπεζικά δάνεια, καθώς και τα ομολογιακά δάνεια που εκδίδουν ανώνυμες εταιρείες κατά το μέτρο που υπερβαίνουν τους τόκους που θα προέκυπταν εάν το επιτόκιο ήταν ίσο με το επιτόκιο των δανείων αλληλόχρεων λογαριασμών προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, όπως αυτό αναφέρεται στο στατιστικό δελτίο οικονομικής συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος για την πλησιέστερη χρονική περίοδο πριν την ημερομηνία δανεισμού, • κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων (500) ευρώ, εφόσον η τμηματική ή ολική εξόφληση δεν έγινε με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, • οι μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές, • προβλέψεις εκτός των οριζόμενων στο άρθρο 26 του Ν. 4172/2013, 9 • πρόστιμα και ποινές, περιλαμβανομένων των προσαυξήσεων, • η παροχή αμοιβών σε χρήμα ή είδος που συνιστούν ποινικό αδίκημα, • ο φόρος εισοδήματος, • το τέλος επιτηδεύματος, • έκτακτες εισφορές, που επιβάλλονται για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα, • ο ΦΠΑ που αναλογεί σε μη εκπιπόμενες δαπάνες, εφόσον δεν είναι εκπεστέος ως ΦΠΑ εισροών, • το τεκμαρτό μίσθωμα, της παραγράφου 2 του άρθρου 39 σε περίπτωση ιδιόχρησης κατά το μέτρο που υπερβαίνει το τρία τοις εκατό (3%) επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου, • οι δαπάνες για την οργάνωση και διεξαγωγή ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων που αφορούν στη σίτιση και διαμονή πελατών ή εργαζομένων της κατά το μέτρο που υπερβαίνουν το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά συμμετέχοντα και κατά το μέτρο που η συνολική ετήσια δαπάνη υπερβαίνει το μισό τοις εκατό (0,5%) επί του ετήσιου ακαθάριστου εισοδήματος της επιχείρησης, • οι δαπάνες για τη διεξαγωγή εορταστικών εκδηλώσεων, σίτισης και διαμονής φιλοξενούμενων προσώπων κατά το μέτρο που υπερβαίνουν το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά συμμετέχοντα και κατά το μέτρο που η συνολική ετήσια δαπάνη υπερβαίνει το μισό τοις εκατό (0,5%) επί του ετήσιου ακαθάριστου εισοδήματος της επιχείρησης, • οι δαπάνες ψυχαγωγίας, εκτός αν η επιχειρηματική δραστηριότητα του φορολογούμενου έχει ως κύριο αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών ψυχαγωγίας

και οι δαπάνες αυτές πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της δραστηριότητας αυτής, • προσωπικές καταναλωτικές δαπάνες, • το σύνολο των δαπανών που καταβάλλονται προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος σε κράτος μη συνεργάσιμο ή που υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 65 του Κ.Φ.Ε., εκτός εάν ο φορολογούμενος αποδείξει ότι οι δαπάνες αυτές αφορούν πραγματικές και συνήθεις συναλλαγές και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταφορά κερδών ή εισοδημάτων ή κεφαλαίων με σκοπό τη φοροαποφυγή ή τη φοροδιαφυγή. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν αποκλείει την έκπτωση των δαπανών που καταβάλλονται προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος σε κράτος - μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ., εφόσον υπάρχει η νομική βάση για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Ελλάδας και αυτού του κράτους - μέλους, και • οι δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο εργασιακής σχέσης όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 12 παρ. 2 του Ν. 4172/2013, εφόσον η τμηματική ή ολική 10 εξόφληση δεν έχει πραγματοποιηθεί με τη χρήση ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής ή μέσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών.

Μη εκπιπόμενες προβλέψεις: Μη εκπιπόμενες προβλέψεις για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων και οι διαγραφές αυτών: Σε περίπτωση κατά την οποία δεν τηρηθούν οι προϋποθέσεις που απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία για τον σχηματισμό προβλέψεων απόσβεσης ή διαγραφής επισφαλών απαιτήσεων, αυτές δεν εκπίπτουν. Η πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων ανακτάται άμεσα με τη μεταφορά αυτής της

πρόβλεψης στα κέρδη της επιχείρησης εφόσον η απόκτηση καταστεί εισπραξιμή ή διαγραφεί. Απαίτηση δύναται να διαγραφεί για φορολογικούς σκοπούς μόνον εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: - να έχει προηγουμένως εγγραφεί ποσό που αντιστοιχεί στην οφειλή ως έσοδο, - να έχει προηγουμένως διαγραφεί από τα βιβλία του φορολογούμενου και, τέλος, - να έχουν αναληφθεί όλες οι κατά νόμο ενέργειες για την είσπραξη της απαίτησης.

Μη εκπιπόμενες προβλέψεις για λοιπούς κινδύνους και έξοδα: Δεν αναγνωρίζονται άλλες προβλέψεις εκτός των ως άνω οριζόμενων με αποτέλεσμα οι προβλέψεις για λοιπούς κινδύνους και έξοδα είναι μη εκπιπόμενες.

Μη εκπιπόμενες αποσβέσεις: Σε περίπτωση που διενεργηθούν αποσβέσεις με συντελεστή μεγαλύτερο από τον φορολογικά προβλεπόμενο, οι επιπλέον αποσβέσεις δεν αναγνωρίζονται φορολογικά και επιβάλλεται η αναμόρφωση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν με την προσθήκη αυτών των μη αναγνωριζόμενων επιπλέον αποσβέσεων ως λογιστική διαφορά. Ωστόσο, σε περίπτωση, κατά την οποία, δεν διενεργηθούν ή διενεργηθούν με συντελεστή μικρότερο από τον προβλεπόμενο, η επιχείρηση χάνει το δικαίωμα να πραγματοποιήσει μελλοντικά τις αποσβέσεις που όφειλε να διενεργήσει και δεν διενήργησε.



Διονύσιος Παντής
Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω

Η στρατηγική πρόκληση της MAVI VATAN (Γαλάζιας Πατρίδας).

Η Γαλάζια Πατρίδα (MAVI VATAN) των ισλαμιστών Ερντογάν και ΑΚΡ (Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης) αποτελεί στρατηγική πρόκληση για την Ελλάδα.

Το θεώρημα της MAVI VATAN ενσωματώνει, φτάνοντας τα ακρότατα στα όρια τους, όλες τις «κλασικές» τουρκικές αμφισβητήσεις: της Ελληνικής Υφαλοκρηπίδας, θεώρησης ως δεδομένης απόρροιας της εκβίασης με το casus belli (απόφαση της Μεγάλης - η Τουρκία ... μεγαλοπιάνεται παραδοσιακά με .. Κεμάλ ή με ... Μοχάμεντ - Τουρκικής Εθνοσυνέλευσης στις 8ης Ιουνίου 1995) της μη επέκτασης της αιγιαλίτιδας ζώνης από τα έξι μίλια, παρότι η Ελλάδα ρητά επιφυλάσσεται για την άσκηση της και απόσχει από επέκταση της στο Αιγαίο ως φιλειρηνική δύναμη ευθύνης και σταθερότητας, την «δηλούμενη» ζώνη έρευνας και διάσωσης που επιδεικτικά βερμπαλιστικά «αξιώνει» ανατολικά του 25^{ου} παράλληλου («απόρροιας» της «αξίωσης» μηδενικής υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ των νησιών), τον ακραία επιθετικό αναθεωρητισμό της δημιουργίας γκρίζων ζωνών (όχι μόνον στο Αιγαίο βλέπε και Κρήτη - Γαύδο).

Αλλά η MAVI VATAN, επί πλέον της «αιγαιοκεντρικής» αμφισβήτησης της κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας, προσθέτει την πλήρη αμφισβήτηση των Ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων στην Ανατολική Μεσόγειο (μηδενίζοντας την ΑΟΖ των ελληνικών νησιών και αποτρέποντας το δικαίωμα επέκτασης της αιγιαλίτιδας ζώνης ανατολικά του ψευδοδιαδρόμου που δήθεν ενώνει της τουρκική με την Λιβυκή ΑΟΖ). Επιχειρεί να περιορίσει

την Ελληνική Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) στην Ανατολική Μεσόγειο σε ένα μικρό τμήμα της νοτιοδυτικά (!) αμφισβητώντας την δυνατότητα επικοινωνίας της με τις ΑΟΖ όλων των υπολοίπων χωρών της περιοχής (αποκόπτοντας την Ελλάδα ουσιαστικά από την Ανατολική Μεσόγειο).

Πρόκειται δηλαδή για αποκάλυπτα επιθετικό δόγμα, έκφραση ακραίου μαζιμαλισμού που στηρίζεται στην εκβίαση θερμού επεισοδίου ή εκτεταμένου πολέμου.

Απέναντι σε αυτή την στρατηγική πρόκληση η Ελλάδα - καταρχήν - όφειλε (και οφείλει) να βρίσκεται σε απόλυτη και άμεση εγρήγορση, διπλωματική και στρατιωτική και συνεχή ανάλυση και παρακολούθηση των Τουρκικών κινήσεων, ώστε, έγκαιρα, να αντιμετωπίζει και αποτρέπει τους επιθετικούς αναθεωρητικούς σχεδιασμούς της. Σημειωτέον ότι, μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα του 2016, εξουδετερώθηκαν τα τελευταία φιλοδυτικά δίκτυα στην χώρα, αποδυναμώνοντας τις δυνατότητες ουσιαστικής δυτικής επιρροής και ουσιαστικής αποτροπής της μαζιμαλιστικής αντιδυτικής και ανθελληνικής ισλαμοτουρκικής στρατηγικής.

Όμως, η ελληνική πλευρά αρκέστηκε στις διαβεβαιώσεις του Λιβύου ΥΠΕΞ ότι δεν θα προχωρήσουν σε υπογραφή τουρκολιβυκής συμφωνίας οριοθέτησης ΑΟΖ, παρόλα τα ταξίδια Σάρατζ στην Κωνσταντινούπολη και την ολοένα μεγαλύτερη διεύρυνση των σχέσεων σε όλα τα επίπεδα της Τουρκίας με την «Προσωρινή Κυβέρνηση Εθνικής Συμφωνίας (GNA) του Σαράτζ. Δεν εκτίμησε σωστά την δυνατότητα της Τουρκίας να αλλάξει στο έδαφος τους συσχετισμούς υπέρ του GNA.

Περαιτέρω, ο περιορισμός των αντιποίνων στην αδύνατη πλευρά της Λιβύης (απομάκρυνση Λίβυου πρέσβη), η έλλειψη βούλησης ισοδύναμου αποτελέσματος αντίδρασης απέναντι στην στρατηγική πρόκληση του τουρκολιβυκού μνημονίου αποτέλεσε πηγή λάθος μνηυμάτων.

Το μήνυμα που ελήφθη σύντομα από τους διεθνούς δρώντες στην Ανατολική Μεσόγειο οδήγησε σε ή διευκόλυνε ή διακινδυνεύει επικίνδυνες μετατοπίσεις εταίρων, ακόμη και όσων έχουν την ψυχολογική προτίμηση να συνεργαστούν μαζί μας αντί με την Τουρκία.

Οι εσπευσμένες συμφωνίες με Ιταλία και Αίγυπτο, με την Ελλάδα να προβαίνει σε παραχωρήσεις δικαιωμάτων αλιείας εντός της Ελληνικής ΑΟΖ έναντι της Ιταλίας, μειώνοντας τις αξιώσεις της για πλήρη ΑΟΖ των νησιών ακόμη και στην περίπτωση της Κρήτης, η αδυναμία να πείσει την διοργανώτρια εταιρό Γερμανία να συμμετέχει στην Διάσκεψη του Βερολίνου για το Λιβυκό και η απουσία της χώρας στην Λιβύη (μέχρι και την πρόσφατη φιλοτουρκική επίσης σχηματισθείσα με καταγγελίες ... χρηματισμών νέα Κυβέρνηση), οι κρουαζιέρες των Ορούτς Ρέις και Τσεσμέ στο Αιγαίο κ.α., δεν φαίνεται ότι αποτέλεσαν επαρκή θεραπεία.

Η έλλειψη κατανόησης ή αποδοχής της πραγματικότητας της στρατηγικής πρόκλησης που συνιστά για την χώρα το Τουρκολιβυκό μνημόνιο (από κυβέρνηση και αντιπολίτευση) οδηγεί στην συνακόλουθη αδυναμία να εξηγηθεί, σε εχθρούς και φίλους, στις πραγματικές της διαστάσεις, η σημασία του Τουρκολιβυκού Μνημονίου (εφαρμοστικής ενέργειας της ΜΑΒΙ VATAN στην Ανατολική Μεσόγειο), απαραίτητο στοιχείο επιτυχημένης διπλωματικής στρατηγικής αντιμετώπισης του.

Επίσης απαραίτητη η εξήγηση του δομικού αντιδυτικισμού του ισλαμικού καθεστώτος στην Τουρκία. Υπενθύμιση δηλαδή του ότι, ο Τουρκικός Ισλαμισμός αποτελεί ρεύμα σκέψης που απαντά στο ερώτημα του πως μπορεί η Τουρκία να αντιστρέψει την σχέση εξάρτησης και κυριαρχίας της από την Δύση.

Το Τουρκικό ισλαμικό σχέδιο διευκόλυναν πολιτικά η διαδικασία εκδημοκρατισμού της Τουρκίας με την εισαγωγή στην χώρα του πολυκομματισμού και οικονομικά η επιτήδεια εκμετάλλευση του νεοφιλελευθερισμού ώστε να συνδεθεί το (ισλαμικό) κεφάλαιο της Ανατολής με το διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα και λάβει τις αναγκαίες πιστώσεις για να αναπτυχθεί.

Το ειρωνικό της υπόθεσης είναι ότι και οι δύο εξελίξεις (πολιτική και οικονομική) που κατέστησαν δυνατή την επικράτηση του τουρκικού ισλαμισμού προωθήθηκαν ή επικροτήθηκαν από τον Δύση !

Το άρθρο αυτό δημοσιεύτηκε στο περιοδικό για την Ελληνική Εξωτερική πολιτική GR DIPLOMATIC – CD τεύχος Απριλίου





στην
Δέσποινα Κατελανή,
Δικηγόρο Αθηνών.

Θα σας πάω πρώτα λίγο πίσω, στην δική σας εποχή, τότε που δίνετε τον δικό σας αγώνα ως νέος δικηγόρος. Ποια ήταν τα προβλήματα που σας απασχολούσαν εσάς τότε και κατά πόσο πιστεύετε ότι έχουν αλλάξει τα πράγματα από τότε για τους νέους και τους μαχόμενους δικηγόρους;

Χαίρομαι πολύ που με γυρνάτε πίσω στα πρώτα χρόνια της δικηγορικής μου διαδρομής. Είμαι ευτυχής κυρίως γιατί η ελπίδα και η ζέση με την οποία αγκάλιασα από τότε κιόλας την δικηγορία δεν έχει αμβλυνθεί, αλλ' αντιθέτως έχει ενταθεί με τα χρόνια. Άλλωστε είναι γνωστό ότι από τα πρώτα κιόλας βήματα της σταδιοδρομίας μου συμμετείχα ενεργά στα κοινά του δικηγορικού σώματος και **επιχείρησα πάντοτε να συνεισφέρω με προτάσεις, ιδέες, μα κυρίως λύσεις, στα προβλήματα που ο κλάδος μας αντιμετώπιζε και αντιμετωπίζει.**

Η φυσιογνωμία της δικηγορίας έχει ασφαλώς αλλάξει. Για παράδειγμα όταν εγώ ξεκίνησα την δικηγορία η ζωή του ασκούμενου και του νέου συναδέλφου αναλωνόταν κυρίως σε διεκπεραιωτικές εργασίες, στην τριβή με τις διάφορες δικαστικές και διοικητικές υπηρεσίες και λιγότερο με την ενασχόλησή με την ενεργό δικηγορία δηλαδή με την καθεαυτήν νομική δουλειά. Σήμερα το **ψηφιακό άλμα** που συντελείται και στην Δικαιοσύνη και στο οποίο θέλω να πιστεύω ότι συνεισέφερα και εγώ με τις δυνάμεις μου τα τελευταία χρόνια που ηγήθηκα του δικηγορικού σώματος έχει διαμορφώσει ένα καθοριστικά διαφορετικό περιβάλλον. Κάθε μαχόμενος συνάδελφος σήμερα **μπορεί από απόσταση να καταθέτει δικόγραφα, να παραλαμβάνει αποφάσεις, προτάσεις και πιστοποιητικά από τα δικαστήρια, να διενεργεί απομακρυσμένο έλεγχο τίτλων** στα υποθηκοφυλακεία και τα κτηματολογικά γραφεία που έχουν ψηφιοποιηθεί, **να παρακολουθεί**

την πορεία των ποινικών υποθέσεων του γραφείου του μέσα από τον υπολογιστή του. Όλα αυτά δεν ήταν διόλου αυτονόητα όταν ξεκινούσα εγώ την δικηγορία. Σήμερα είναι μια πραγματικότητα που κάποιος από μας είχαμε οραματιστεί και με πολλή προσπάθεια, με πολλή δουλειά, βλέπουμε να παίρνει σάρκα και οστά.

Παράλληλα, **κάθε μαχόμενος δικηγόρος** έχει σήμερα κοντά του το δικηγορικό σύλλογο. Θυμίζω ότι λειτουργεί καθημερινά η **υπηρεσία «Συνεργάτη ΔΣΑ»** στο Κτήριο 2 της πρ. Σχολής Ευελπίδων και στην οδό Δέγλερη για την κατάθεση και παραλαβή δικογράφων. Έχουν εγκατασταθεί 4 Η/Υ στο Κτήριο 12 για την παρακολούθηση της πορείας μηνύσεων. Όταν χρειάστηκε, κατά τη διάρκεια της αποχής των επαγγελματιών φωτοτύπησης, λειτουργήσαμε φωτοτυπικά και scanner στα δικαστήρια. Λειτουργεί σταθερά **Κέντρο Εξυπηρέτησης Δικηγόρων** μέσω του οποίου παρέχονται στους συναδέλφους εξειδικευμένες ασφαλιστικές και φορολογικές συμβουλές.

Ειδικά για τους νέους γονείς κάναμε πράξη μετά από δεκαετίες το **Βρεφονηπιακό Σταθμό του ΔΣΑ**. Θυμάμαι ατέλειωτες φορές να βλέπω τη σχετική δέσμευση σε διάφορα προεκλογικά προγράμματα και τώρα 35 παιδιά συναδέλφων πηγαίνουν εκεί.

Όλα αυτά είναι πρόνοιες και στήριξη στην καθημερινότητα κάθε μαχόμενου και ιδίως του νέου δικηγόρου. Εκείνος είναι που έχει ανάγκη έναν ισχυρό δικηγορικό σύλλογο για να σταθεί δίπλα του στα πρώτα του επαγγελματικά βήματα.

Η θητεία σας, ως Πρόεδρος του ΔΣΑ συνέπεσε με την υγειονομική κρίση του covid-19. Πόσο η κρίση αυτή επηρέασε το έργο σας εν γένει;

Γνωρίζετε πολύ καλά και το γνωρίζουν όλοι ότι κατά τη διάρκεια αυτής της θητείας το δικηγορικό σώμα, αλλά και η ελληνική κοινωνία, βρεθήκαμε αντιμέτωποι με πρωτοφανείς δοκιμασίες, καθώς ζήσαμε το πρωτόγνωρο καθεστώς πανδημικής κρίσης.

Ήταν αναμενόμενο να επικεντρωθεί η προσοχή και η προσπάθεια μας στην κατά το δυνατόν άμεση επαναλειτουργία των δικαστηρίων με όρους οικονομικής και υγειονομικής ασφαλείας



και στην στήριξη των συναδέλφων που επλήγησαν σε πολύ μεγάλο βαθμό από την από τον περιορισμό της λειτουργίας των δικαστηρίων.

Η Πολιτεία δυστυχώς δεν έστερξε στα δίκαια αιτήματα του κλάδου, ούτε κατά το σκέλος που αφορά την λειτουργία των δικαστηρίων και την ταχεία επάνοδο στην κανονικότητα, ούτε σε ό,τι αφορά την οικονομική στήριξη του Δικηγορικού σώματος, που επλήγη λόγω της μη πλήρους λειτουργίας της Δικαιοσύνης, δυσανάλογα σε σχέση με τους υπόλοιπους κλάδους ελεύθερων επαγγελματιών - επιστημόνων.

Επιλέχθηκε για τη δικαιοσύνη ένα σύστημα «ακορντεόν» με την έκδοση αλληπάλληλων κοινών υπουργικών αποφάσεων κάθε Σαββατοκύριακο οι οποίες καθόριζαν ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο πλαίσιο λειτουργίας των δικαστηρίων με χρονικό ορίζοντα μιας μόλις εβδομάδος. Αγνοούσαμε την Παρασκευή ποιες υποθέσεις θα δικαστούν τη Δευτέρα. Αυτό δεν ήταν απλή δυσλειτουργία της δικαιοσύνης, ήταν προκλητική απαξίωση των συλλειτουργών της, αλλά και του συνόλου των Ελλήνων πολιτών, οι οποίοι προστρέχουν στα δικαστήρια προκειμένου να προστατέψουν τα δικαιώματά και έννομα συμφέροντά τους.

Σε ό,τι αφορά την οικονομική στήριξη θυμίζω ότι η πολιτεία ήταν αυτή που μας ενέπαιζε με τις παλινωδίες των voucher και τα «σκόιλ ελικίκου», μας εξαίρεσε από τους πρώτους κύκλους επιστρεπτέας προκαταβολής, μας έδωσε τελικά το γλίσχρο επίδομα των 600€ (το οποίο πετύχαμε να δοθεί σε όλους ανεξαιρέτως, ήτοι ασκούμενους, εμμίσθους, εταίρους δικ. εταιριών κοκ). Εν συνεχεία αφού ματώσαμε κυριολεκτικά, ενεργοποιήθηκε το επίδομα ΟΑΕΔ 400 ευρώ, ο ειδικός λογαριασμός του οποίου αποτελείτο από δικά μας χρήματα και δόθηκε σε όλους τους νέους δικηγόρους και σε όσους μαχόμενους δικηγόρους δεν είχαν αύξηση εισοδήματος (πλην των εμμίσθων) αφού φτάσαμε να ζητήσουμε την παραίτηση του Υπουργού. Η συνεχής πίεση απέφερε την μερική αναδίπλωση της κυβέρνησης και την ένταξή μας σε μια σειρά μέτρων στήριξης : μείωση μισθώματος κατά 40%, αναστολή καταβολής φορολογικών και ασφαλιστικών εισφορών στην πρώτη φάση της πανδημίας, ένταξη στους κύκλους επιστρεπτέας προκαταβολής 4, 5, 6 και 7, εκπόνηση προγράμματος ΕΣΠΑ για την ψηφιακή αναβάθμιση των αυτοαπασχολούμενων δικηγόρων με επιχορήγηση ποσών 500€ - 2000€ με βάση εισοδηματικά κριτήρια έτους 2019.

Κάνοντας σήμερα μια κατά το δυνατόν νηφάλια αποτίμηση της περιόδου της πανδημίας, είναι νομίζω καθαρό ότι η αντίδρασή μας απέναντι στην αβελτηρία της Πολιτείας ήταν και άμεση και σθεναρή. Θυμίζω -γιατί μερικοί φαίνεται να το ξεχνούν- ότι εκ των πραγμάτων δεν είχαμε στη διάθεσή μας όλα τα μέσα πάλης μιας κανονικής εποχής. Ούτε αποχή ήταν εφικτή με κλειστά δικαστήρια, ούτε μεγάλες συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας. Εξαντλήσαμε όμως τα μέσα πίεσης που είχαμε στη διάθεσή μας. Συγκεντρώθηκαν πάνω από **10.000 υπογραφές** ηλεκτρονικά, η Ολομέλεια πραγματοποίησε **παράσταση διαμαρτυρίας** και επέδωσε ψήφισμα στον πρωθυπουργό, συντάξαμε σχέδιο δικαστικής προσφυγής κατά της εξαίρεσης από τις επιστρεπτέες 1-3, κάναμε καταχωρήσεις στα ΜΜΕ και στα social media. Πέραν αυτών δεν άκουσα κάποια άλλη πρόταση που δεν υλοποιήθηκε.

Ποια ήταν τα μέτρα που λάβατε για να ενισχύσετε τους ασκούμενους και νέους δικηγόρους στη διάρκεια της θητείας σας, ειδικά λόγω της πανδημίας και της επί μακρόν αναστολής λειτουργίας των δικαστηρίων;

Η ερώτησή σας είναι σημαντική γιατί μια από τις κακοδαιμονίες της χώρας είναι ότι ξεχνάμε εύκολα. Σας θυμίζω, λοιπόν, ότι **πολύ προτού καταβάλει το κράτος χρήματα, ο ΔΣΑ ενίσχυσε εξ ιδίων** με εισοδηματικά κριτήρια τους αδυνατούντες συναδέλφους. Διέθεσε **2 εκατ. ευρώ** από τα αποθεματικά και χορήγησε 400 ευρώ στους συναδέλφους, με οικογενειακά και εισοδηματικά κριτήρια, ενώ παράλληλα ανεστάλη η καταβολή επίσηιας συνδρομής στον ΔΣΑ ετών (2020, 2021) μέχρι 31.12.2022.

Επίσης, έχετε δίκιο να αναφέρετε ξεχωριστά στους ασκούμενους δικηγόρους. Είναι αναμενόμενο οι ασκούμενοι δικηγόροι, να υφίστανται με ιδιαίτερη σφοδρότητα τις δυσμενείς οικονομικές και επαγγελματικές συνέπειες της αναστολής λειτουργίας των δικαστηρίων κατά την διάρκεια της πανδημίας. Γι' αυτό ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών αποφάσισε την **οικονομική στήριξη** και των ασκουμένων δικηγόρων (από κοινού με όσους συναδέλφους είχαν οικονομική ανάγκη) μέσα από το λογαριασμό αλληλεγγύης του ΔΣΑ, με τη χορήγηση 200 ευρώ σε αυτούς.

Συγχρόνως, ασκήσαμε έντονη πίεση προκειμένου **και οι ασκούμενοι δικηγόροι** να ενταχθούν χωρίς όρους και προϋποθέσεις αφ' ενός στο επιστημονικό επίδομα των **600€** της α' φάσης της πανδημίας και αφ' ετέρου στους δικαιούχους του επιδόματος των **400 €** από τον ειδικό λογαριασμό Ανεργίας του ΟΑΕΔ, χωρίς καμία αίρεση ή προϋπόθεση, στη β' φάση της πανδημίας.

Άλλη μια πρωτοβουλία για τη στήριξη ασκουμένων δικηγόρων είναι η εξασφάλιση της δυνατότητας άσκησης στα δικαστήρια και στα δικηγορικά γραφεία 2.480 ασκουμένων με αποζημίωση 600 ευρώ τον μήνα, με συγχρηματοδότηση της ΕΕ από το **πρόγραμμα απασχόλησης νέων (ΠΑΝ)**, το οποίο ήδη υλοποιείται.

Είναι σαφές ότι οφείλουμε να παρέχουμε στους νέους συναδέλφους μας όλα εκείνα τα εφόδια ώστε να ξεκινήσουν την σταδιοδρομία τους με στέρεες βάσεις οικονομικής και επαγγελματικής ασφαλείας.

Στη διάρκεια αυτής της θητείας, και μάλιστα μεσούσης της πανδημίας, μας απασχόλησε έντονα και το ζήτημα των **εξετάσεων των ασκουμένων**.

Λόγω των χρόνιων αβελτηριών των κρατικών εξετάσεων, που είχαν ως αποτέλεσμα τις τεράστιες καθυστερήσεις στην έκδοση των αποτελεσμάτων, αλλά και την απώλεια μίας από τις δύο εξεταστικές κατά την περσινή χρονιά, διεκδικήσαμε και πετύχαμε να αναλάβει το δικηγορικό σώμα τη διοργάνωση των εξετάσεων από τούδε και στο εξής, ώστε να περιορίσουμε τις καθυστερήσεις που παρουσιάστηκαν. Οι εξετάσεις διεξήχθησαν κατά κοινή ομολογία υποδειγματικά, σε ιδιαίτερα αντίξοες συνθήκες και για πρώτη φορά τα αποτελέσματα εκδόθηκαν σε διάστημα **λίγων μόλις ημερών**.

*Πολλοί συνάδελφοί μας απασχολούνται με καθεστώς **έμμισθης εντολής**. Παρότι έχουν πάγια αντιμισθία, που έχει κάποια χαρακτηριστικά σταθερότητας, αντιμετωπίζουν εντούτοις συγχρόνως πολλά προβλήματα στην εργασιακή τους καθημερινότητα. Ο Σύλλογος τι έπραξε γι' αυτούς τη θητεία που πέρασε;*

Θέλω κατ' αρχάς να διευκρινίσω ότι πιστεύω βαθιά στην **ενότητα του σώματος**. Οι λογική της διαίρεσης σε στρατόπεδα εμμίσθων και αμίσθων με βρίσκει κάθετα αντίθετο. Όλοι οι δικηγόροι υπηρετούμε τη δικαιοσύνη, ως ισότιμοι συλλειτουργοί της, απολαύουμε ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων μας και υποκειμέθα στους ίδιους δεοντολογικούς κανόνες.

Πράγματι, στις συνθήκες κρίσης που διανύουμε οι έμμισθοι συνάδελφοί μας αντιμετώπισαν πολλές προκλήσεις και προβλήματα. Ο Σύλλογος υπήρξε από την πρώτη στιγμή αρωγός τους. Κατ' αρχάς μια απ' τις μεγάλες τομές ήταν η ελάφρυνση της ασφαλιστικής επιβάρυνσης των εμμίσθων με την **κατάργηση των εισφορών παράλληλης ασφάλισης** (στο ελεύθερο επάγγελμα) και τη **μείωση των εισφορών επικούρησης και πρόνοιας**. Σε **θεσμικό επίπεδο** είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι κατοχυρώθηκε στον Κώδικα Δικηγόρων η **ανεξαρτησία του έμμισθου Νομικής Υπηρεσίας** έναντι του εργοδότη του και διασφαλίστηκε η **παροχή των υπηρεσιών μόνο στον εντολέα με τον οποίο συνδέεται συμβατικά**.

Με δυναμικές παρεμβάσεις μας, που έφθασαν και στο ύστατο μέτρο της στοχευμένης αποχής, προστατεύσαμε το καθεστώς απασχόλησης σε δικηγόρους πλειόνων φορέων. Αρκεί να αναφέρω εδώ του εμμίσθους της **ΑΕΠΠ, της Τράπεζας Πειραιώς**, όπου διαφυλάχθηκε το καθεστώς τους κατά την απόσχιση κλάδου, αλλά

και στο **Κτηματολόγιο**, όπου ο πολύμηνος αγώνας είχε αίσιο τέλος με την επαναπρόσληψη όσων είχαν εξαναγκαστεί σε παραίτηση μετά τη σύσταση του νέου ΝΠΔΔ.

Τέλος, σταθερή και συνεπής ήταν η **δικαστική αρωγή του Συλλόγου** σε αγωγές συναδέλφων απασχολούμενων με υποκρυπτόμενη σχέση έμμισθης εντολής (μπλοκ) σε Τράπεζες που είχε ως αποτέλεσμα την πανηγυρική δικαστική τους δικαίωση.

Ένα άλλο ζήτημα είναι η άνευ ωραρίου και με χαμηλές αμοιβές εργασία, των ασκούμενων και νέων δικηγόρων, εντός των μεγάλων δικηγορικών γραφείων και εταιρειών, χωρίς επαγγελματική προοπτική (κοινώς «αναλώσιμοι»). Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι μπορείτε να συμβάλλετε στο να διασφαλισθούν καλύτερες συνθήκες εργασίας και αμοιβές;

Το ερώτημα που θέτετε είναι εύστοχο και αγγίζει νομίζω τις ανησυχίες όλων των νέων συναδέλφων. Επ'αυτού έχω συγκεκριμένες σκέψεις και προτάσεις που έχω ήδη δημόσια διατυπώσει. Πρώτα απ' όλα οφείλουμε να περιφρουρήσουμε τις αποφάσεις που έχουμε λάβει σχετικά με τις ελάχιστες αμοιβές της δικηγορικής άσκησης. Όπως όμως έχει αποδείξει μέχρι τώρα εμπειρία, αυτό δεν φτάνει. Είναι κοινός τόπος ότι υπάρχουν συνάδελφοι ασκούμενοι, αλλά και νέοι δικηγόροι, που υπό την πίεση ενός αυξημένου ανταγωνισμού λόγω του δικηγορικού πληθωρισμού αναγκάζονται να απασχολούνται σε μεγάλα δικηγορικά γραφεία και εταιρείες με εξοντωτικές κάποιες φορές συνθήκες έναντι γλίσχρων αμοιβών, οπωσδήποτε αναντίστοιχων των επιστημονικών τους προσόντων και της επαγγελματικής τους συνεισφοράς. Για το λόγο αυτό θεωρώ ότι ένα από τα μείζονα ζητήματα που πρέπει να θέσει το δικηγορικό σώμα στο πλαίσιο μιας τολμηρής αναθεώρησης του του Δικηγορικού Κώδικα είναι η **νομοθετική κατοχύρωση του καθεστώτος των συνεργατών δικηγόρων και η αντικατάσταση του διαδεδομένου καθεστώτος αμοιβής με ΤΠΥ -το γνωστό «μπλοκάκι»- με καθεστώς παγίας αντιμισθίας.**

Παράλληλα, θέλουμε να ενισχύσουμε τα **συνεργατικά σχήματα** νέων δικηγόρων, οι οποίοι μέσα από την άθροιση δυνάμεων θα μπορούν να δημιουργούν οικονομίες κλίμακος επ' ωφελεία τους.

Με δεδομένη την προϊούσα αύξηση των μισθωμάτων στην Αθήνα, που αποτελούν ένα από τα βασικά έξοδα ενός νέου δικηγορικού γραφείου, έχω ήδη ανακοινώσει ότι στο πλαίσιο της ανέγερσης του νέου κτηρίου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών θεμελιώδης μέριμνα θα είναι η δημιουργία **συνεργατικών χώρων ιδιωτικής χρήσης για τους συναδέλφους (coworking spaces)**, που θα συμπεριλαμβάνουν και την δυνατότητα χρήσης συνεδριακών αιθουσών αλλά και χώρων κατάλληλα διαμορφωμένων για την πραγματοποίηση διαμεσολαβήσεων και διαιτησιών.

Περαιτέρω, ας μην λησμονούμε ότι η **διεύρυνση της δικηγορικής ύλης** ωφελεί πρωτίτως τους νέους δικηγόρους οι οποίοι ευλόγως αναζητούν τρόπους επέκτασης του αντικειμένου τους. Στη θητεία αυτή διευρύναμε νομίζω σημαντικά τη δικηγορική ύλη. **Ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον δικηγόρων, πιστοποιητικά ακινήτων, συμμετοχή στην έκδοση συντάξεων, συνέργειες με το Κτηματολόγιο συμβάλλουν στην διεύρυνση του δικηγορικού εισοδήματος, πρωτίτως για τους νέους.**

Συνεχίζοντας την προσπάθεια αυτή στη νέα θητεία μας έχουμε θέσει ως στόχους την επαναφορά της **υποχρεωτικής παράστασης στις εμπράγματα δικαιοπραξίες** καθώς και στις **ενοχικές υψηλού αντικειμένου**, άλλως την καθιέρωση **πιστοποιητικού ελέγχου** συνδρομής νομικών προϋποθέσεων, όπως έχουν πετύχει οι μηχανικοί.

Σημαντικές ελαφρύνσεις για τους πλέον οικονομικά αδύναμους πετύχαμε στο **ασφαλιστικό και το φορολογικό**. Στο ασφαλιστικό ανατράπηκε η δημοτική ασφαλιστική αντιμεταρρύθμιση Κατρούγκαλου, διατηρήθηκε ο σημαντικός για εμάς συμψηφισμός ασφαλιστικών εισφορών με ποσά που καταβάλλονται μέσω γραμματίων προείσπραξης, οι εισφορές επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ μειώθηκαν σε πάγια μηνιαία ποσά, που ισχύουν και για τους εμμίσθους, χορηγήθηκε **ασφαλιστική ικανότητα σε όλους** με μόνο την εξόφληση των απαιτητών δόσεων εκκαθάρισης ή ρύθμισης, επιτεύχθηκε η υπαγωγή στη ρύθμιση οφειλών σε **120 δόσεις** και δόθηκε παράταση της προθεσμίας αυτών, και, τέλος, η **δικηγορική ιδιότητα αποσυνδέθηκε**, όπως παγίως διεκδικούσαμε, **από την υποχρεωτική ασφάλιση**.

Στο φορολογικό, το τοπίο μεταβλήθηκε για τους πιο αδύναμους εξ ημών συναδέλφους με την καθιέρωση **εισαγωγικού φορολογικού συντελεστή μειωμένου από 22% στο 9%** για τα πρώτα 10.000 ευρώ, ενώ σημαντική ήταν η **μείωση της εισφοράς αλληλεγγύης και της προκαταβολής φόρου** για τα έτη 2020 και 2021.

Στη νέα θητεία, αξιοποιώντας τα βήματα που έχουν γίνει, θα συνεχίσουμε τη διεκδίκηση της **απαλλαγής από τον ΦΠΑ** για τα εισοδήματα μέχρι τις 25.000 ευρώ σύμφωνα με τη μόνη μη υλοποιηθείσα μνημονιακή δέσμευση και την **κατάργηση του δικαστηριακού ΦΠΑ**, την **κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος** ιδίως για τους χαμηλοεισοδηματίες, και την επίτευξη **ευνοϊκότερου ασφαλιστικού καθεστώτος για τους νέους**.

Τέλος, η **ενίσχυση του λογαριασμού αλληλεγγύης** θα μας επιτρέψει όποτε οι συνθήκες το επιβάλλουν, όπως συνέβη και στην πρόσφατη και στην πανδημική κρίση, να ενισχύουμε με εισοδηματικά και οικογενειακά κριτήρια τους πλέον αδύναμους εξ ημών συναδέλφους, ώστε κανείς να μη νιώθει ότι μένει αβοήθητος στην επαγγελματική του διαδρομή.

Είστε εκ νέου υποψήφιος για την Προεδρία του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, ποιοι είναι οι στόχοι σας για την νέα 4ετία;

Όπως προείπα στην πραγματικότητα αυτή η θητεία επειδή ακριβώς σιγματίστηκε από την πανδημική κρίση ήταν κόλουργη. Δεν είχαμε στη διάθεσή μας όλον τον ωφέλιμο χρόνο της τετραετίας ώστε να υλοποιήσουμε το έργο που είχαμε οραματιστεί. Έγιναν όμως σημαντικά βήματα, όπως αυτά που ανέφερα στην ηλεκτρονική δικαιοσύνη, την διεύρυνση της δικηγορικής ύλης, το ασφαλιστικό και το φορολογικό, την έμπρακτη στήριξη των συναδέλφων.

Ζητώ από τους συναδέλφους να μας σπρρίξουν και να μας εμπιστευτούν, ώστε να συνεχίσουμε και να ολοκληρώσουμε την προσπάθειά μας στην θητεία που έρχεται.

Δεν θα κουραστώ να το λέω. Η μάχη για το μικρό για μένα είναι το πιο μεγάλο πράγμα που οφείλει ένας συνάδελφος προς τους συναδέλφους του που τον τιμούν με την επιλογή τους για να αποκαθίσταται η σχέση εμπιστοσύνης ως συμβόλαιο τιμής και ελπίδας για ένα υγιές και δημοκρατικό πρόταγμα. Την μάχη αυτή πρέπει

να την δώσουμε όλοι μαζί και στη νέα θητεία. Αυτή είναι η λυδία λίθος της επαγγελματικής μας αναβάθμισης.

Δεν θέλω να σας κουράσω με σημεία στα οποία ήδη αναφέρθηκα, όπως επί παραδείγματι η περαιτέρω διεύρυνση της δικηγορικής ύλης, οι αναγκαίες αλλαγές στο φορολογικό και το ασφαλιστικό και το κέντρο δια βίου μάθησης.

Θέλω όμως να σταθώ στην ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι ξεπερασμένες και προβληματικές δομές του επαγγέλματος μέσα από ένα **νέο Κώδικα Δικηγόρων** που θα τολμήσει να ασχοληθεί με τα ασυμβίβαστα του δικηγορικού επαγγέλματος, τη θεσμική και κυρίως οικονομική προάσπιση των συνεργατών και ασκουμένων, ένα νέο Πειθαρχικό Δίκαιο, την αναμόρφωση των δικηγορικών αμοιβών.

Το άλλο μεγάλο στοίχημα είναι η **ψηφιακή ολοκλήρωση**. Αξιοποιώντας τα βήματα που έχουν γίνει μέχρι σήμερα θέλουμε τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα που έχουμε στη διάθεσή μας να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις και να επιτρέψουν την **πλήρη ψηφιοποίηση των συναλλαγών μας**, τόσο με τις δικαστικές υπηρεσίες, όσο και με το δικηγορικό σύλλογο, ώστε κάθε δικηγόρος να κερδίζει ωφέλιμο χρόνο και να μπορεί να αφιερώνει την προσπάθεια του στο κατεξοχήν επαγγελματικό μας αντικείμενο.

Τέλος, αναφέρθηκα πριν στο όραμα ενός **νέου κτιρίου** του Δικηγορικού συλλόγου που θα είναι αντάξιο του πρώτου επιστημονικού συλλόγου της χώρας. Είναι ο χώρος ο οποίος θέλουμε να στεγάσει την **μόνιμη δαιτησία** του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, την **αναπτυσσόμενη βιβλιοθήκη** μας, το **ΑΚΚΕΔ Προμηθέας**, το **κέντρο δια βίου μάθησης** αλλά και **χώρους ιδιωτικής χρήσης** από τους συναδέλφους.

Στην επόμενη θητεία φιλοδοξώ να **ξεκινήσει η ανέγερση του νέου κτιρίου του Πρωτοδικείου** στο συγκρότημα Ειρηνοδικείου-Εφετείου μέσω ΣΔΙΤ και η εκμετάλλευση του μεγάλου υπογείου χώρου στάθμευσης της οδού Λουκάρεως, ώστε να λύσουμε άλλο ένα πρόβλημα της καθημερινότητάς μας.

Με την στήριξη και την εμπιστοσύνη των συναδέλφων είμαι πεπεισμένος ότι όλα αυτά, το κοινό μας όραμα για μια δικηγορία αντάξια των προσδοκιών μας, μπορούν να γίνουν πραγματικότητα στα τέσσερα χρόνια που έρχονται.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΥΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΥΣ

ΜΕΡΟΣ ΙΙ



Σίλια Σορβανή
Δικηγόρος Αθηνών

Σπούδασε νομικά στην Αθήνα, όπου και ασκεί μάχιμη δικηγορία, και παράλληλα είναι εκπαιδευτρια ενηλίκων σε φορείς επαγγελματικής κατάρτισης. Ζωγραφίζει από μικρή ηλικία. Παρακολούθησε μαθήματα ζωγραφικής στο Καλλιτεχνικό Εργαστήρι του Δήμου Βύρωνα. Παίζει πιάνο και αγαπά τους παραδοσιακούς χορούς, τις χειροτεχνίες και τα ταξίδια.



Βόλος του δειλινού (λάδι σε καμβά)



Νίκη Τσαφούρου
Δικηγόρος Αθηνών

Σπούδασε στη Νομική του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου. Κατέχει μεταπτυχιακά διπλώματα από τη Νομική της Αθήνας και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Ξεκίνησε τη μάχιμη δικηγορία το 2020. Αγαπά γενικά την τέχνη, ιδιαιτέρως όμως τη ζωγραφική με την οποία ασχολείται από πολύ μικρή ηλικία, ενώ έχει παρακολουθήσει μαθήματα ζωγραφικής στο εργαστήρι του Αλέξη Βλάχου.



Προτομή (κάρβουνο σε χαρτί)



Κωνσταντίνα Πουλικαράκου
Δικηγόρος Αθηνών

Η Κωνσταντίνα Πουλικαράκου έχει γεννηθεί στην Καλαμάτα Μεσσηνίας. Αν και είναι δικηγόρος εδώ και 16 χρόνια με 2 μεταπτυχιακούς τίτλους, η ζωγραφική μπήκε στη ζωή της από την παιδική της ηλικία. Αυτοδίδακτη με άπειρες ώρες μελέτης πάνω σε σπουδαίους καλλιτέχνες και τεχνικές, καθώς και μέσα από δοκιμές σε ακρυλικά, αλλά και μικτές τεχνικές, σήμερα είναι σε θέση να έχει διαμορφώσει τη δική της προσωπική καλλιτεχνική σφραγίδα με το όνομα “COSTY” και μέσα από αυτή να εκφράζεται. Αγαπημένα της υλικά, τα ακρυλικά και οι ακρυλικοί μαρκαδόροι, ενώ κατά καιρούς έχει δοκιμάσει και την τέχνη του χαρτοπολτού.

Αντλεί έμπνευση από τα πάντα, αλλά αγαπημένο της θέμα είναι οι ανθρώπινες σχέσεις. Μέσα από τα έργα της εκφράζει πολλές φορές συναισθήματα και στιγμές που έχει ζήσει, αλλά και θέλει να δηλώσει ότι ως άνθρωποι είμαστε αρκετά σύνθετες προσωπικότητες, που δεν θα πρέπει να μας αντιμετωπίζουμε μονοδιάστατα. Συχνά ζητά από όσους βλέπουν τα έργα της, να μη μείνουν μόνο στην εικόνα, αλλά να ψάξουν βαθιά μέσα τους να δουν τι θα ήθελαν οι ίδιοι να δουν, τι θα ήθελαν οι ίδιοι να αισθανθούν. Άλλο της ένα όπλο προς αυτή την κατεύθυνση, είναι οι έντονοι χρωματισμοί, η δύναμη της ζωής και της φύσης!

Μέσα από την δική της καλλιτεχνική έκφραση, καλεί το κοινό να αντιληφθεί πόσο ξεχωριστές οντότητες είμαστε όλοι, πώς καθένας από εμάς έχει τη δική του οπτική και αυτό είναι απολύτως σεβαστό και θεμιτό. Τι μας οδήγησε σε αυτή την πολυπλοκότητα και πως μέσα από την συμφιλίωση μας με τις ρίζες μας, δύναται να μας οδηγήσει στην αυτογνωσία.

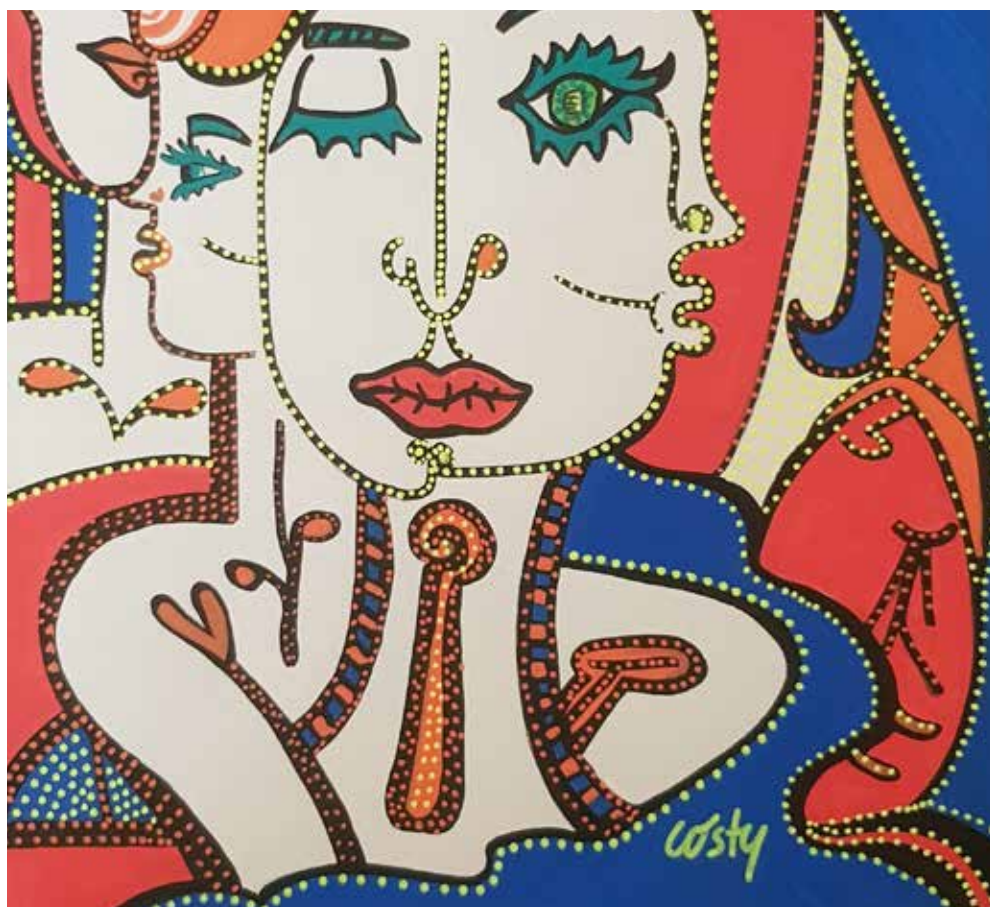
Έργα της βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές σε Αθήνα, Σόφια, Ρώμη, Μιλάνο, Λονδίνο, Παρίσι, Μύκονο, Ηράκλειο, Ναύπλιο, Τρίπολη και Καλαμάτα.



Ωρα για τσάι (ακρυλικό σε καμβά)



Το σύμβολο (ακρυλικό σε καμβά)



Με δύο όψεις (ακρυλικοί μαρκαδόροι σε χαρτί)

Μεγάλο μέρος των έργων της μπορείτε να δείτε στο Instagram: <http://Instagram.com/Roulikarakou>, καθώς και στο Facebook στη σελίδα "COSTY Art Painting".



*Ευαγγέλου Μιχαήλ Γαλετζά
Δικηγόρου Παρ' Αρείω Πάγω
τ. Συμβούλου Δ.Σ Δ.Σ.Α*

Άμουςα υλακτούν οι κατά φαντασίαν επαΐοντες.

Ένα γεγονός, το οποίο ενοχλεί, είναι η προκλητική συμπεριφορά ενίων δήθεν επαΐόντων, οι οποίοι εμφανίζονται ως τιμητές του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού και των μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Δυστυχώς, μεταξύ των συναδέλφων, που είναι μέλη του Συλλόγου μας κάποιοι, ευτυχώς ελάχιστοι, χωρίς να έχουν γνώση, θέλω να πιστεύω λόγω ευτυχούς αγνοίας, του Κώδικα Περί Δικηγόρων και του Κώδικα Δεοντολογίας, που ισχύουν, εμφανίζονται σε δημόσια βήματα, είτε μέσω του διαδικτύου, είτε σε συνεντεύξεις και κρίνουν ελαφρά τη καρδία, αλλά και αυτό είναι το χείριστο, κατακρίνουν τα μέλη του Δικηγορικού μας Συλλόγου και του Διοικητικού Συμβουλίου.

Είναι δυσάρεστο το γεγονός, ότι συνάδελφοι σχολιάζουν δημόσιες καταστάσεις και πράγματα κατά τρόπο που με επιεική χαρακτηρισμό είναι άκομψος, αλλά οπωσδήποτε είναι και άκαιρος και άτοπος, κυρίως όμως με τον τρόπο που διατυπώνονται οι σχολιασμοί αυτοί προσβάλλουν κατάφωρα το Σώμα μας.

Έτσι, σύμφωνα με τον Κώδικα Περί Δικηγόρων και τον Κώδικα Δεοντολογίας, η συμπεριφορά τους και η στάση τους είναι πειθαρχικά ελεγκτέα.

Κώδικας Περί Δικηγόρων

Άρθρο 5- Θεμελιώδεις αρχές και αξίες στην άσκηση της δικηγορίας

Ο δικηγόρος κατά την άσκηση των καθηκόντων του: α) Υπερασπίζεται το Σύνταγμα, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και τα Πρόσθετα Πρωτόκολλα αυτής, το Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το σύνολο των διεθνών και ευρωπαϊκών

συμβάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, και β) Ακολουθεί τις παραδόσεις του υπερασπυστικού λειτουργήματος και τους κανόνες δεοντολογίας, όπως έχουν διαμορφωθεί ιστορικά κατά την άσκηση της δικηγορίας και διατυπώνονται στον Κώδικα.

Κώδικας Δεοντολογίας

Άρθρο 5

Ο Δικηγόρος έχει την υποχρέωση ν' ασκεί το Λειτουργήμα του με οδηγό τη συνειδησή του και το νόμο, να συμπεριφέρεται με αξιοπρέπεια και σύμφωνα με τις παραδόσεις του Δικηγορικού Σώματος, τόσο κατά την άσκηση του Λειτουργήματός του, όσο και στην ιδιωτική του ζωή.

Άρθρο 39

Δικηγόρος πρέπει, όχι μόνο κατά την άσκηση του Λειτουργήματός του, αλλά και στον ιδιωτικό του βίο να έχει αξιοπρέπεια, ώστε να μην προκαλούνται σχόλια και δυσφήμιση σε βάρος του Δικηγορικού Σώματος ... Στους τόπους της κατοικίας του και της εργασίας του, στα σωματεία και διάφορες Οργανώσεις όπου μετέχει, στους πολυσύχναστους χώρους, στα δημόσια μέσα συγκοινωνίας, σε συγκεντρώσεις του κοινού, πρέπει να επιδεικνύει συμπεριφορά υποδειγματική για τους άλλους.

Αυτά προς υπενθύμιση.

Όπως προδιελήφθη κυκλοφορούν ανεύθυνα οι υλακές, «για ποίο λόγο δεν λειτουργούν τα πειθαρχικά Συμβούλια», «τι κάνει ο Δικηγορικός Σύλλογος με τα πειθαρχικά συμβούλια», «γιατί δε παρεμβαίνει το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου στα πειθαρχικά συμβούλια». Αυτά, και άλλες παρόμοιες αιτιάσεις, διαδίδονται και μάλιστα δημοσίως προσβάλλοντας το κύρος του Σώματός μας. Λησμονούν, ή δε γνωρίζουν, ή το χειρότερο σκοπίμως παρουσιάζουν οι υλακτούντες άγνοια των σχετικών διατάξεων, οι οποίες αναλογικά εφαρμόζονται και στην πειθαρχική διαδικασία.

Σύμφωνα με την υπ' αριθμό 3/2021 απόφαση της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου: «Στην έννοια του «τρίτου», κατά τις ανωτέρω διατάξεις, εφόσον δεν θεσπίζεται με αυτές οποιαδήποτε διάκριση, περιλαμβάνεται οποιοδήποτε, πλην του δυσφημιμένου, φυσικό πρόσωπο ή αρχή, επομένως και τα πρόσωπα, τα οποία έλαβαν γνώση του δυσφημιστικού ισχυρισμού ή της διάδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, έστω και κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους,

όπως οι δικαστές, οι εισαγγελείς, οι υπάλληλοι του δικαστηρίου, οι δικηγόροι, οι δικαστικοί επιμελητές, τα μέλη πειθαρχικών συμβουλίων...».

Περίτρανα επιβεβαιώνεται ότι το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου είναι ίσο με τα Δικαστήρια και πρέπει να εφαρμόζονται οι αρχές της απονομής της δικαιοσύνης, κυρίως όμως η ανεξαρτησία των οργάνων της πειθαρχικής διαδικασίας.

Εκείνο, όμως, που έχει σημασία, είναι ότι και η διαδικασία ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων του Δικηγορικού Συλλόγου διέπεται και διεξάγεται με τους κανόνες της δίκαιης δίκης.

Τα Πειθαρχικά Συμβούλια λειτουργούν ανεξάρτητα και μέσα στα πλαίσια της εξουσίας τους, εφαρμόζοντας την αρχή της νομιμότητας.

Τα μέλη των εννέα Τμημάτων του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι Πειθαρχικοί Δικαστές και εφαρμόζουν όλους τους κανόνες της δίκαιης δίκης διασφαλίζοντας έτσι τις εγγυήσεις θεσμικής και δικονομικής οργάνωσης της πειθαρχικής διαδικασίας. Δεν είναι δυνατόν, αλλά και έρχεται σε ευθεία αντίθεση με την έννοια της ανεξαρτησίας των οργάνων της πειθαρχικής διαδικασίας, η παρέμβαση του Διοικητικού Συμβουλίου στο δικαιοδοτικό έργο των πειθαρχικών συμβουλίων.

Ηχεί η παραίτηση για παρέμβαση στα Πειθαρχικά Συμβούλια αντιδημοκρατική, αντικοινωνική και ιδιαίτερα αντιδικηγορική.

Ο λόγος ύπαρξης του Δικηγορικού Σώματος δεν είναι μόνον η διασφάλιση των δικαιωμάτων των πολιτών - μελών μιας πολιτισμένης κοινωνίας. Δεν είναι μόνον η διεκπεραίωση και διεξαγωγή υποθέσεων και δικών ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων. Δεν περιορίζεται σε στενά όρια εκτέλεσης μιας εντολής χειρισμού υποθέσεως είτε αυτή είναι αστική, είτε διοικητική, είτε ποινική.

Η δικηγορία είναι το μοναδικό λειτούργημα στις οργανωμένες κοινωνίες που συνοδεύει τον άνθρωπο πολύ πριν από τα σπάργανα και ασχολείται με αυτόν και πολύ μετά τα σάβανα. Είμαστε εγγυητές των δικαιωμάτων όχι μόνον των κατ' επίφαση κατατρεγμένων, αλλά των δικαιωμάτων όλων των μελών του κοινωνικού συνόλου. Αποκλείοντας από το δικαίωμα αυτό κάποια από τα μέλη της κοινωνίας, χάνουμε το δρόμο μας, ξεχνάμε την αποστολή μας, προδίδουμε τον όρκο μας.

Κυρίως, όμως, κανένας από εμάς δεν πρέπει να λησμονεί ότι είμαστε το τελευταίο μετερίζι προστασίας του κοινωνικού συνόλου απέναντι σε κάθε μορφή αυθαιρεσίας. Γιατί αυθαιρεσία είναι η απόρριψη του ελαφρυντικού, του προτέρου σύννομου βίου, με το αιτιολογικό ότι «κατέθεσε μάρτυρας, ότι νεαρός ο κατηγορούμενος έκανε χρήση χασίς», χωρίς όμως να υπάρχει δικαστική απόφαση που να αποδεικνύεται η πράξη αυτή, γιατί αυθαιρεσία είναι η αντίκρουση της κατάθεσης διορισμένου πραγματογνώμονα από τον ανακριτή επί υποθέσεως, με δημόσια επ' ακροατηρίω αναφορά μέλους συνθέσεως Δικαστηρίου ότι αναγιγνώσκει βιβλία της ειδικότητας του πραγματογνώμονα και κατά την «επιστημονική του άποψη» η επιστημονική γνωμοδότηση του πραγματογνώμονα δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη.

Είμαστε, λοιπόν, όλοι υποχρεωμένοι ομόθυμα να μείνουμε σε εγρήγορση, αρραγή ενότητα, σοβαρή συμπεριφορά για τη διασφάλιση και διαφύλαξη της αξιοπρέπειας και αξιοπιστίας του Σώματός μας.



Νίκη Βασιλοπούλου
Δικηγόρος Αθηνών

Μέτρα στήριξης της γυναίκας δικηγόρου.

Σε μια εποχή που η καθημερινότητα και οι ρόλοι όλων, εξαιτίας και της πρόσφατης πανδημίας δοκιμάζονται, ας μιλήσουμε για τις δυσκολίες που η γυναίκα δικηγόρος λόγω του φύλου αλλά και των ιδιαίτερων συνθηκών του επαγγέλματός της καλείται να αντιμετωπίσει, καθώς και για τα μέτρα στήριξης, που μπορούν να ληφθούν και να βοηθήσουν στη διατήρηση της επιθυμητής ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής της ζωής.

Κατ' αρχάς, πιστεύοντας στην αξιοκρατία και στην ισότητα των ευκαιριών θα πω ότι τα κοινά μεταξύ ημών των γυναικών και των ανδρών δικηγόρων είναι περισσότερα από τις διαφορές μας, τόσο στις συνθήκες εργασίας όσο και στις ευκαιρίες ανέλιξης, ειδικά στο ξεκίνημά μας. Ο συνδυασμός καριέρας και οικογένειας σήμερα, αποτελεί άλλωστε, κοινό στόχο ανδρών και γυναικών. Με την ειδοποιό διαφορά, ότι η γυναίκα δικηγόρος, αργά ή γρήγορα θα κληθεί να ανταποκριθεί σε πολλαπλούς ρόλους, κυριολεκτικά ακροβατώντας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, σε μια κοινωνία στερεοτύπων και προκαταλήψεων, για το ρόλο που οφείλει να επιλέξει. Η πρόκληση είναι μεγάλη και χρειάζονται αυξημένες αντοχές και δεξιότητες, προκειμένου η γυναίκα να επιτύχει τον συνδυασμό δικηγορίας και

μπρότητας, πάντα εντός ανελαστικών ωραρίων και ανταγωνιστικών συνθηκών, ειδικά στην εποχή, που ο διαρκής εκσυγχρονισμός, η ψηφιοποίηση και εξέλιξη των συναλλαγών δημιουργεί νέες απαιτήσεις εξειδίκευσης, σε διαφορετικούς τομείς του δικαίου.

Η εξισορρόπηση επαγγελματικής και προσωπικής ζωής είναι σαφές ότι επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες, ατομικούς, κοινωνικούς, πολιτικούς. Ατομικά ο κάθε επαγγελματίας, ανεξαρτήτως φύλου, αντιμετωπίζει διαφορετικά τις προκλήσεις του επαγγέλματος και της οικογένειας. Για εμάς τις γυναίκες δικηγόρους η, χωρίς ενοχές, εναρμόνιση των ρόλων της συζύγου και μητέρας είναι ζητούμενο και αποτελεί εγγύηση συναισθηματικής σταθερότητας και επαγγελματικής ανέλιξης. Είναι λοιπόν, εκ των ων ουκ άνευ, ότι ο ρόλος του συντρόφου, συζύγου, πατέρα με την έμπρακτη συμμετοχή στις οικογενειακές υποχρεώσεις είναι εξίσου σημαντικός και σπουδαίος. Στην κατεύθυνση αυτή μπορεί να βοηθήσει το σχολείο, μέσα από τον επαγγελματικό προσανατολισμό αλλά και η ίδια η οικογένεια αναθρέφοντας παιδιά που σέβονται εξίσου το άλλο φύλλο. Ο ρόλος της κοινωνίας ουδόλως υπολείπεται, αν σκεφθούμε πόσο μας ταλανίζουν άντρες και γυναίκες οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα εν γένει. Σημαντικός βέβαια είναι και ο ρόλος του κράτους με την υιοθέτηση πολιτικών, που προωθούν την ισότιμη συμμετοχή των γυναικών σε θέσεις ευθύνης, αλλά και με την οικονομική ενίσχυση των εκπονούμενων από τους συλλόγους μας δράσεων στήριξης των γυναικών δικηγόρων και βελτίωσης των συνθηκών άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος.

Σημαντικές είναι οι δράσεις του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας, την τελευταία τετραετία, που εν μέσω πανδημίας και δυσχερών οικονομικών συνθηκών υλοποίησε στόχους ετών, που έδωσαν ανάσα στους γονείς δικηγόρους και δη στη γυναίκα δικηγόρο. Ο πρώτος Βρεφονηπιακός Σταθμός του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών στεγάστηκε και άρχισε να λειτουργεί, τον Σεπτέμβριο του 2019, στο πλήρως ανακατασκευασμένο διώροφο κτίριο ιδιοκτησίας ΔΣΑ, απέναντι από το πάρκο και την πρώην σχολή Ευελπίδων. Η ΘΕΜΙΔΑ Δ.Σ.Α είναι διαμορφωμένη με βάση τα σύγχρονα πρότυπα προσχολικής εκπαίδευσης και εξυπηρετεί παιδιά ηλικίας από 2 μηνών έως την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική



εκπαίδευση, σε τμήματα ανάλογα με την ηλικία τους και με ποικίλες δράσεις. Κι ακόμα, κατόπιν πρόσφατης τροπολογίας, στο Σχέδιο Νόμου “Ασφαλιστική Μεταρρύθμιση για τη Νέα Γενιά”, αναμένεται η οριστική επίλυση του προβλήματος της αδυναμίας επιδότησης λόγω κυοφορίας και λοχείας των εμμίσθων δικηγόρων, με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν για τις λοιπές μισθωτές εργαζόμενες του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Έτσι, θα λυθεί ένα πολύ σημαντικό ζήτημα, ενώ αναμένεται η έκδοση του Ενιαίου Κανονισμού Παροχών, που θα επιλύσει συνολικά τα ζητήματα των παροχών σε χρήμα του Κλάδου Υγείας του ΕΦΚΑ.

Η βελτίωση των συνθηκών της δικηγορίας και η στήριξη των γυναικών δικηγόρων εξακολουθεί να είναι πρόκληση αλλά και κύριο μέλημα του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Προς το σκοπό αυτό αναγκαία είναι η λήψη και άλλων μέτρων όπως ενδεικτικά :

- * Η δημιουργία και δεύτερου Βρεφονηπιακού και Παιδικού σταθμού για την ολοκληρωμένη φροντίδα και δημιουργική απασχόληση Βρεφών, Παιδιών, αλλά και Ατόμων με Αναπηρία, με διευρυμένο και ευέλικτο ωράριο, στο οποίο θα υπάρχει και η δυνατότητα σίτισης των τέκνων και ατόμων με αναπηρία.

- * Η Δημιουργία Ειδικού Διανεμητικού Λογαριασμού Ενίσχυσης Γυναικών Δικηγόρων, με σκοπό την οικονομική ενίσχυση των γυναικών δικηγόρων, που πρόσκαιρα αδυνατούν να ασκήσουν τα δικηγορικά τους καθήκοντα, λόγω κυοφορίας ή λοχείας και για διάστημα τουλάχιστον 6 μηνών, από την απόκτηση του τέκνου, αλλά και των γυναικών δικηγόρων θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας.

- * Η διεύρυνση και ενίσχυση του ρόλου του ήδη υπάρχοντος Συνεργάτη Δικηγόρου του ΔΣΑ, προκειμένου να εξυπηρετούνται κατά προτεραιότητα γονείς δικηγόροι, που χρήζουν βοήθειας στο Πρωτοδικείο, στο Ειρηνοδικείο, αλλά και στο Εφετείο Αθηνών.

- * Η κατά προτεραιότητα συζήτηση των υποθέσεων των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων των γυναικών δικηγόρων που κυοφορούν ή βρίσκονται σε λοχεία, αλλά και η κατά προτεραιότητα αναβολή των υποθέσεων για τους ίδιους λόγους. Πολλώ δε μάλλον η θέσπιση ως υποχρεωτικού λόγου αναβολής της υποθέσεως, σε περίπτωση ασθένειας του τέκνου δικηγόρου.

- * Η δωρεάν παρακολούθηση Σεμιναρίων θεωρητικής και πρακτικής κατάρτισης των γυναικών

δικηγόρων, μετά το τέλος της λοχείας ή του βμήνου από την απόκτηση του τέκνου, στις νέες εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης σε νέους τομείς του δικαίου, αλλά και του δικηγορικού επαγγέλματος, προκειμένου να γίνει πιο ομαλά η επάνοδός τους στο στίβο της δικηγορίας.

- * Η δημιουργία υποστηρικτικού Γραφείου Εξεύρεσης Συνεργασίας με Δικηγορικά Γραφεία, σε επί μακρόν (λόγω εγκυμοσύνης ή μητρότητας) άνεργες γυναίκες δικηγόρους, αλλά και σε γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας.

- * Η υποχρεωτική εκπροσώπηση των γυναικών δικηγόρων στο Διοικητικό Συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας σε ποσοστό, όχι λιγότερο από 25%.

Πέρα και πάνω από κάθε μέτρο είναι σημαντική η αλλαγή της νοοτροπίας κάθε ενός και κάθε μιας από εμάς, καθώς οφείλουμε να εμπιστευτούμε περισσότερο τη γυναίκα δικηγόρο, στα πλαίσια πάντα της ισότητας και των ίσων ευκαιριών, ανεξαρτήτως οικογενειακής ή επαγγελματικής της κατάστασης. Η προσωπική εξέλιξη της γυναίκας μέσα από τη δημιουργία οικογένειας, σε συνδυασμό με την επαγγελματικής της πρόοδο πρέπει να έχουν την αμέριστη υποστήριξη όλων μας, αλλά και της Πολιτείας, ο ρόλος της οποίας είναι σημαντικός στη θέσπιση μέτρων στήριξης και επικουρίας της. Ακόμα όμως, κι εμείς οι ίδιες, οι γυναίκες δικηγόροι οφείλουμε να απαλλαγούμε από περιττά άγχη και ενοχές εστιάζοντας στις μεγάλες ψυχικές και σωματικές μας ικανότητες. Τα εμπόδια πλέον, δεν είναι ανυπέρβλητα για εμάς, καθώς οι κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες αλλάζουν προς την κατεύθυνση της καλύτερης αξιοποίησης του εργατικού δυναμικού ανεξαρτήτως φύλου. Την ίδια στιγμή η ραγδαία ανάπτυξη των τεχνολογικών μέσων διευκολύνει τις συναλλαγές δίνοντάς μας ευελιξία και χρόνο, διευκολύνοντας την εξισορρόπηση καριέρας και οικογένειας. Η ευκαιρία να αξιοποιηθούν καλύτερα οι γυναίκες δικηγόροι είναι εδώ και πρέπει όλοι να δουλέψουμε ακόμα περισσότερο, σε αυτή την κατεύθυνση!



Ειρήνη Καρβουνιάρη
Δικηγόρος Αθηνών

Το δικηγορικό ασυμβίβαστο

Ένα φλέγον διαχρονικό ζήτημα

Η φύση του δικηγορικού επαγγέλματος έχει προσδιορισθεί από της συστάσεως του νεοελληνικού κράτους, αρχικώς δια του Οργανισμού των Δικαστηρίων και ακολούθως δια ειδικότερης νομοθεσίας «Κώδικας Περί Δικηγόρων», στο πνεύμα ότι υπηρετούμε την απόδοση της Δικαιοσύνης, ως άμισθοι δημόσιοι λειτουργοί – άμισθοι δημόσιοι υπάλληλοι.

«Εν υγιές Δικηγορικών Σώμα με συνείδησιν της αποστολής του αποτελεί φραγμόν κατά της ανηθικότητας και συμβάλλει τα μέγιστα εις την ορθήν διάγνωσιν των υποβαλλομένων εις δικαστικὴν κρίσιν διαφορών», συμπυκνώνει σαφώς, αλλά και σοφώς η Εισηγητική Έκθεσις του Υπουργού Δικαιοσύνης εις το Ν.Δ. 3026/1954 που απειτέλεσε την βάση του Κώδικα Περί Δικηγόρων.

Διαχρονικώς υπήρξε η απαγόρευση άσκησης παντός άλλου επαγγέλματος στον Δικηγόρο και η τυχόν παράβαση αυτής επιφέρει αυτοδικαίως την απώλεια της δικηγορικής ιδιότητας και την διαγραφή αυτού από τα μητρώα του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, με απόφαση των αρμοδίων Επιτροπών Εκκαθάρισεως Μητρώου, προβλεπομένων υπό του νόμου και συγκροτουμένων από δικηγόρους του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου.

Αντλούμε αδιαμφισβητήτως το συμπέρασμα πως ο Δικηγόρος έχει εκ φύσεως ως εργασία ένα επαγγελματικό status ιδιαίτερο. Με την μεταβολή των κοινωνικοπολιτικών, οικονομικών και ηθικών αξιών μετασχηματίζεται, ανάμεσα σε πλειάδες άλλων πραγμάτων και εννοιών και το προφίλ του Δικηγόρου. Ποιά είναι όμως τα όρια από τα οποία δεν θα πρέπει να εκφύγει το επάγγελμά μας, για να είμαστε εντός του πνεύματος μεν της εποχής και δε των ηθικών αξιών που πρέπει να μας διέπουν; Ποια προβλήματα τίθενται εν τοις πράγμασι όταν προσπαθούμε να διατηρήσουμε αλώβητα τα όσα προβλέποντο πριν περίπου 70 χρόνια;

Τις πρόσφατες δεκαετίες, και ιδιαίτερα από την ένταξη της χώρας μας στην «οικογένεια» των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), οι μεταβολές της κοινωνικής πραγματικότητας αφ' ενός είναι ταχύτερες και εντονότερες, αφ' ετέρου υπόκεινται στο πνεύμα της εναρμόνισης, οπωσδήποτε της μη συγκρούσεως έστω εις τα κρατούντα στην Ε.Ε.

Εξ' άλλου η ιδιαιτερότητα του Δικηγόρου, ως αμίσθου δημοσίου λειτουργού –υπαλλήλου, τον διαφοροποιεί σαφώς από τον ρόλο του υπαλλήλου. Ο Δικηγόρος εκ της φύσεως της εργασίας του, δεν μπορεί να θεωρηθεί υπάλληλος (υπό την στενή έννοια του όρου), δεν μπορεί να είναι έμπορος, δεν μπορεί όμως να είναι και δέσμιος μιας απαρχαιωμένης αντίληψης ότι οιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα τυχόν ασκήσει προσβάλλει την αξία του ή μειώνει την δέσμευσή του απέναντι στο λειτουργημά του, καθόλου έτσι δεν είναι τα πράγματα, εξ' ου και ο Κώδικας Περί Δικηγόρων στο αρ. 63 θεσπίζει εξαιρέσεις στο Δικηγορικό ασυμβίβαστο.

Σήμερα οι συναλλαγές και οι ανθρώπινες σχέσεις είναι σε μεγάλο βαθμό διεθνείς και οι Έλληνες Δικηγόροι, όπως και οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι Δικηγόροι, μπορούμε να ασκήσουμε το επάγγελμά μας σε οποιαδήποτε χώρα της Ε.Ε. ή και σε περισσότερες ταυτοχρόνως όπως πράγματι

συμβαίνει. Ανακύπτει λοιπόν αμείλικτο –πραγματικό ερώτημα: Οποιοσδήποτε Ευρωπαίος Δικηγόρος ασκεί μονίμως ή περιστασιακώς το επάγγελμά του στη χώρα μας, θα περιορίζεται στο θέμα των ασυμβιβάστων της χώρας μας ή θα απολαμβάνει των προνομίων της χώρας προελεύσεώς του; Και αντιστοίχως ο Έλληνας Δικηγόρος δραστηριοποιούμενος σε άλλη χώρα της Ε.Ε. δεσμεύεται από τα ασυμβίβαστα του ελληνικού κώδικος δικηγόρων; Τα ερωτήματα αυτά έχουν τεθεί στην πράξη προ δεκαετιών και είναι απαραίτητο να υπάρξουν ρυθμίσεις.

Οι ρυθμίσεις αυτές αποτελούν θέμα σοβαρού προβληματισμού, διαβουλεύσεων ειδικών επιτροπών, ανταλλαγής σοβαρών επιχειρημάτων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και δεν επιδέχονται προχειρών τοποθετήσεων.

Το επάγγελμά μας, διέπεται από μία ελευθερία σκέψης και δράσης, η οριοθέτηση της οποίας πολλές φορές μπορεί να καταστεί δύσκολη, δεδομένου ότι τα «χρηστά ήθη», εντός των ορίων των οποίων ορκιστήκαμε να εξασκούμε το επάγγελμά μας, είναι μια έννοια ευρεία, αλλά και σαφής ταυτόχρονα, η οποία εξελίσσεται δυναμικά ανά χρόνο, όπως η κοινωνία. Υπό το πρίσμα όλων όσων συντόμως ανέφερα ανωτέρω, εν έτη 2021, γίνεται λόγος όχι για άρση του ασυμβιβάστου, όπως πολλοί συνθηθίζουν να δαιμονοποιούν κάθε προοδευτική ιδέα και να διαστρεβλώνουν κάθε αλήθεια κινδυνολογώντας, αλλά για διεύρυνση αυτού, ουσιαστικά για την απαραίτητη διεύρυνση των εξαιρέσεων του αρ.63, ώστε να ευθυγραμμίζεται με την σύγχρονη πραγματικότητα, δεδομένου ότι ο Δικηγόρος, όπως κάθε επιστήμονας που θέλει να είναι συνεπής απέναντι στον εαυτό του και την επαγγελματική του ιδιότητα, έχει την υποχρέωση να είναι κοινωνός των κοινωνικών και οικονομικό-πολιτικών εξελίξεων με τις οποίες είναι άρρηκτα συνδεδεμένο το επάγγελμά μας.

Έχω την άποψη ότι το θέμα του ασυμβιβάστου χρήζει «επαναστατικής ρύθμισης», δηλαδή μεταρρύθμισης, και ουχί ολικής κατάργησης και τούτο το απαραίτητο πιστεύω ότι τελικώς θα συμβεί μετά από διαβουλεύσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.



Βασιλική Παππά
Δικηγόρος στον Άρειο Πάγο
Master in Services
Management
Οικ. Παν. Αθηνών

Ο Θεσμός των δικηγορικών εταιρειών στη χώρα μας.

Αναμφίβολα, από μόνο του το γεγονός της ίδρυσης μίας Δικηγορικής Εταιρείας στη χώρα μας είναι δύσκολο, πολλώ δε μάλλον το στέριωμα αυτής.

Το δύσκολο του εγχειρήματος είναι πώς θα ταιριάξουν οι Συνεταίροι. Πρέπει η χημεία τους να είναι τέτοια που να είναι βέβαιοι ότι μπορούν να «συζήσουν» και να εμπιστευτούν ο ένας τον άλλον. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να είναι ειλικρινείς με το πόσες δουλειές έχει ο καθένας και το τί ακριβώς κερδίζει. Μια δικηγορική εταιρεία δεν είναι επιχείρηση (με την κλασική έννοια του όρου) για να βγάξει μόνο κέρδη και μερίσματα για να τα μοιράζει. Προορισμός της είναι να «βγάξει δουλειά» για να κερδίζουν οι Δικηγόροι της και οι Εταίροι της, κυρίως δε από τη δουλειά που «βγάζουν» να εξυπηρετείται η πελατεία της κατά τρόπο ποιοτικά άρτιο. Ο υποψήφιος συν – εταίρος δεν πρέπει δηλαδή να προσβλέπει, κατ' εξοχήν στο μερισματικό κέρδος. Έτσι μόνο είναι σωστά δομημένη μια δικηγορική εταιρεία.

Ποιο είναι τώρα το μέλλον των Ελληνικών Δικηγορικών Εταιρειών στο ανταγωνιστικό περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και πέραν αυτής στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης; Αναμφίβολα δύσκολο δεδομένου ότι ο Έλληνας κουβαλάει μέσα του την παραδοσιακή νοοτροπία του, όσο μπορούμε, να έχουμε δικό μας γραφείο. Και είναι γεγονός ότι για να μπορέσεις να ανταγωνιστείς την Ευρώπη, πρέπει να κάνεις μεγάλες συγκεντρώσεις. Ό,τι γίνεται δηλαδή στις επιχειρήσεις. Είναι όμως έτοιμοι οι Έλληνες νομικοί να κάνουν τέτοιες συγκεντρώσεις δεδομένου του γεγονότος ότι υπάρχουν γραφεία αυτή τη στιγμή στην Αθήνα που ταιριάζουν

και θα μπορούσαν να τις υλοποιήσουν και να υπερκεράσουν τη νοοτροπία του Έλληνα.

Με αφορμή την παραπάνω σκέψη – προβληματισμό ας δούμε τί κάνουν τα ξένα γραφεία που εγκαθίστανται στην Ελλάδα. Αντί να τα «μανατζάρουν» οι Έλληνες δικηγόροι και οι αλλοδαποί να είναι οι συνεργάτες δικηγόροι, γίνεται το αντίθετο. Όταν όμως τα μεγάλα δικηγορικά γραφεία της Μεγάλης Βρετανίας πήγαν να εγκατασταθούν στο Παρίσι, οι Γάλλοι έθεσαν ως απαραίτητο όρο ότι τα αλλοδαπά δικηγορικά γραφεία τα οποία θα εγκαθίστανται στο Παρίσι θα τα «μανατζάρει» Γάλλος Δικηγόρος. Για τον παραπάνω λόγο θα είχε ιδιαίτερη αξία μια μεγάλη συγκέντρωση και μάλιστα αλληλοεπικαλυπτόμενη συγκέντρωση. Για παράδειγμα σήμερα η ναυτιλία έχει χάσει τον παραδοσιακό της δρόμο: ο επιχειρηματίας της ναυτιλίας επενδύει παντού. Γιατί λοιπόν να έχει ένα γραφείο δικηγορικό που να ασχολείται με τα πλοία του και ένα άλλο που να ασχολείται με τις επιχειρήσεις του και να μην έχει ένα δικηγορικό γραφείο για όλες του τις υποθέσεις; Ενώ, λοιπόν, θα μπορούσε, το δικηγορικό γραφείο το εξειδικευμένο στη ναυτιλία στον Πειραιά, να «δεθεί» με ένα γραφείο που κάνει business law στην Αθήνα, δεν το κάνει, αλλά πάει και ανοίγει ένα δικό του branch στην Αθήνα, λόγω ακριβώς αυτής της νοοτροπίας.

Σε συνέχεια των παραπάνω, γίνεται άμεσα αντιληπτό πόσο σημαντικό ρόλο μπορεί και πρέπει να έχει ο σχετικός Σύνδεσμος, όπως αυτός των Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος. Γιατί στη χώρα μας ο θεσμός είναι σχετικά νέος, η νοοτροπία αρκούντως παλαιά και το δικηγορικό επάγγελμα το ρυθμίζει και πρέπει να το ρυθμίζει αυστηρά ο Κώδικας Δικηγόρων και να το εποπτεύουν οι κατά τόπους Δικηγορικοί Σύλλογοι. Γι' αυτό και κάθε Διοίκηση του Συνδέσμου Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος (που συστήθηκε το 2010 με σκοπό την προαγωγή του θεσμού των δικηγορικών εταιρειών και του δικηγορικού λειτουργήματος), θα πρέπει να βρίσκεται διαρκώς σε αμείωτη συνεργασία με τον αντίστοιχο Δικηγορικό Σύλλογο, ώστε να μπορεί να προωθεί με επιτυχία τα ειδικότερα θέματα των Δικηγορικών Εταιρειών που θέλουν ιδιαίτερη νομοθετική συνήθως ρύθμιση αποκλειστικά και μόνο μέσω των θεσμικών φορέων που είναι οι Δικηγορικοί Σύλλογοι. Παράλληλα ο ΣΔΕΕ πρέπει να δίνει λύσεις στις πολύπλοκες πολλές φορές καταστάσεις που αντιμετωπίζουν τα μέλη του, Δικηγορικές Εταιρείες, και να βρίσκεται

συνεχώς στο πλευρό τους ως ο αναγκαίος παραστάτης τους. Αλλά και ο Κώδικας των Δικηγόρων πρέπει να δίνει τις αποτελεσματικές λύσεις στα προβλήματα των συνεταίρων και των συνεργατών Δικηγόρων, με σωστά δομημένες πρακτικές Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας, μέσα από τους ίδιους τους Δικηγορικούς Συλλόγους.

Με μια φράση: «Οι Δικηγορικές εταιρείες πρέπει να έχουν, και να σέβονται, τον ρόλο του amicus curiae έναντι των κατά τόπους Δικηγορικών Συλλόγων».

Από την ίδρυσή του ο ΣΔΕΕ, προοριζόταν από τους ιδρυτές του, να παίξει ακριβώς αυτόν τον ρόλο, του amicus curiae των κατά τόπους Δικηγορικών Συλλόγων, έχοντας συνειδητοποιήσει ότι οι Δικηγορικοί Σύλλογοι, με προεξέχοντα τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, έχουν τον θεσμικό ρόλο της εκπροσώπησης των κανόνων που ρυθμίζουν τα των Δικηγόρων και Δικηγορικών Εταιρειών προς την εκτελεστική εξουσία, ώστε οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις να τυγχάνουν της αποδοχής της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων. Γι' αυτό τον λόγο και όλοι, οι διατελέσαντες Πρόεδροι του Δ.Σ. του ΣΔΕΕ, επιδίωκαν να διατηρούν συχνές και φιλικές σχέσεις με τον εκάστοτε Πρόεδρο του ΔΣΑ και, κατ' επέκταση, τον Πρόεδρο της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων, ώστε πριν εκτεθούν ως Σύνδεσμος να συνομιλούν μαζί του και να αφουγκράζονται ποια από τα αιτήματά τους μπορούν να γίνουν αποδεκτά και ποια όχι.

Δυστυχώς διαπιστώθηκε ότι η σημερινή διάδοχος ηγεσία του ΣΔΕΕ εμφάνισε δείγματα αυτονομίας, με τη σύνταξη τροπολογιών, συναντήσεις με Υπουργούς και Γενικούς Γραμματείς για τη νομοθετική τους αποδοχή και, όλα αυτά, ερήμην του ΔΣΑ και του Προέδρου του, Δημήτριου Βερβεσού.

Στο φαινόμενο αυτό αντέδρασε, έγκαιρα ευτυχώς, η Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων και αποφάσισε τη σύσταση μιας AD HOC Επιτροπής, από έμπειρους νομικούς και τέως μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων του ΣΔΕΕ, με σκοπό να λαμβάνει γνώση των εκάστοτε αιτημάτων του ΔΣ του ΣΔΕΕ, να τα μεταφέρει επεξεργασμένα στο Προεδρείο της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων και, για όσα κρίνονται ορθά, να

συμπαρίσταται, ως amicus curiae πάντοτε, στο θεσμικό όργανο που είναι η Ολομέλεια των

Δικηγορικών Συλλόγων για την προώθησή τους στην εκτελεστική εξουσία.

Έτσι αποκλείονται εφεξής οι εκάστοτε εκπρόσωποι των Δικηγορικών Εταιρειών από το να προωθούν νομοθετικές ρυθμίσεις ερήμην των θεσμικών τους οργάνων, γεγονός που θα συντελέσει ώστε ο Σύνδεσμος Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος, δια των μελλοντικών διοικήσεών του, να πραγματώνει το σκοπό για τον οποίο συστάθηκε, επ' ωφελεία των μελών του, αλλά και του νομικού κόσμου γενικότερα.



Θεοδώρα Φωτίου
Δικηγόρος Αθηνών

Νομική βοήθεια & δικηγόροι, απολογισμός λειτουργίας του θεσμού.

Χιλιάδες συνάδελφοι σήμερα συμμετέχουν στο σύστημα διορισμού σε υποθέσεις μέσω του θεσμού της Νομικής Βοήθειας. Η κύρια αδυναμία του θεσμού σήμερα, είναι η καταβολή των αποζημιώσεων σε εύλογο χρόνο στους συμμετέχοντες στο θεσμό Συναδέλφους Δικηγόρους.

Είναι πλέον ευρέως γνωστό ότι οι πληρωμές και η ενταλματοποίηση αυτών, δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμα για οφειλόμενες αποζημιώσεις του έτους 2018 (για τους Δικηγόρους Αθηνών). Η καταβολή των αποζημιώσεων αργεί εξαντλητικά, ενώ κάθε στάδιό της μπορεί να διαρκέσει αρκετούς μήνες.

Πιο συγκεκριμένα, οι πληρωμές πρέπει να περάσουν το στάδιο του ελέγχου των δικαιολογητικών, της έκδοσης εντάλματος, της αναμονής για την έκδοση ασφαλιστικής ενημερότητας η οποία ζητείται αυτεπαγγέλτως, την εν συνεχεία με δική μας επιμέλεια έκδοση φορολογικής ενημερότητας όταν κληθούμε στο ανάλογο στάδιο, την αποστολή των επιταγών στη Τράπεζα της Ελλάδος για τη πληρωμή. Με το χρονοβόρο αυτό σύστημα πληρωμών που τηρείται ως διαδικασία από το φορέα και ελλείψει μόνιμων υπαλλήλων, οι Δικηγόροι έχουν φτάσει να εξοφλούνται τρία (3) χρόνια μετά. Το εν λόγω σύστημα πληρωμών θα πρέπει νομοθετικά να ρυθμιστεί σε λιγότερα στάδια, ώστε συντημηθεί ο χρόνος καταβολής των αποζημιώσεων.

Γνωρίζοντας τις δυσλειτουργίες του φορέα πληρωμής των αποζημιώσεων, κατόπιν

πρωτοβουλίας της Ολομέλειας, έγιναν εισηγήσεις και τελικά νομοθετήθηκε το προσήκον φορολογικό στοιχείο να εκδίδεται κατά την είσπραξη της ως άνω αποζημίωσης, μετά την εκκαθάριση και πριν την εξόφληση αυτής, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης σχετικής διάταξης, όπως πλέον ορίζεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 27 του ν. 4596/2019 και έτσι σύμφωνα με αυτό, εξασφαλίστηκε η δυνατότητα να μη προ-φορολογούνται οι συνάδελφοι Δικηγόροι αμοιβές που λαμβάνουν τρία χρόνια αργότερα, ειδικά μάλιστα όταν αρκετοί από εμάς προ-εξοφλήσαμε τον Φ.Π.Α. για αποζημιώσεις που ακόμα μας οφείλονται.

Μετά από επίμονες παρεμβάσεις της Ολομέλειας των Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, τόσο δι' εγγράφων αιτημάτων (υπ' αριθμ. 675/4-11-2019 επιστολή προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης), όσο και διά συναντήσεων με τους συναρμόδιους φορείς για τη κάλυψη του νομοθετικού κενού που είχε δημιουργηθεί, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. οικ. 14869/2021 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β 1472), σε εφαρμογή του άρθρου 27§3 του Ν. 4596/2019, αναφορικά με την είσπραξη των πρόσθετων αποζημιώσεων στις ποινικές δίκες μακράς διάρκειας.

Ιδιαίτερη ήταν, καθ' όλη την διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων ετών, η προσπάθεια του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και της Ολομέλειας, προκειμένου να ανευρεθούν μέσα πίεσης για τη σύντηψη του χρόνου καταβολής των οφειλόμενων αποζημιώσεων στους Δικηγόρους που συμμετέχουν στο πρόγραμμα της Νομικής Βοήθειας. Προς κάλυψη μάλιστα προσωρινών αναγκών του φορέα, προσφέρθηκαν υπάλληλοι από το ίδιο το δυναμικό του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, για να υποβοηθήσουν τη διαδικασία του ελέγχου των δικαιολογητικών. Ακόμη, έγιναν στοχευμένες αποχές από την έκδοση ειδικών γραμματίων, ως μοχλός πίεσεων.

Σήμερα, για ακόμα μία φορά μετά από επίμονες προσπάθειες και πιέσεις της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων, προκειμένου να ανευρεθεί λύση σχετικά με το ζήτημα της καταβολής των οφειλόμενων, κατατέθηκε σχέδιο νόμου προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης με τίτλο : «Ταχεία πολιτική δίκη, προσαρμογή των διατάξεων της πολιτικής δικονομίας για την ψηφιοποίηση της πολιτικής δικαιοσύνης, άλλες τροποποιήσεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και λοιπές διατάξεις του

Υπουργείου Δικαιοσύνης», όπου με το άρθρο 90, προωθείται το στάδιο πληρωμών, με το ήμισυ της αποζημίωσης να καταβάλλεται στον δικαιούχο δικηγόρο, προ της οριστικής εκκαθάρισης, με την έκδοση χρηματικού εντάλματος, το οποίο εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών αφότου υποβληθούν στο ΤΑΧΔΙΚ τα σχετικά δικαιολογητικά και η αίτηση πληρωμής. Το ένταλμα αυτό που θα εκδίδεται, θα αντιστοιχεί σε ποσό άνευ φόρων και κρατήσεων.

Το προς ψήφιση άρθρο έχει ως εξής : Α. 90, Εκκαθάριση και καταβολή αποζημιώσεως – Αντικατάσταση παρ. 1 άρθρου 15 ν. 3226/2004 Η παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3226/2004 (Α' 208) αντικαθίσταται και το άρθρο 15 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 15 Μη έκδοση γραμματίου προείσπραξης επί καταβολής αποζημιώσεως 1. Για την αποζημίωση που καταβάλλεται σε δικηγόρο υπηρεσίας εκδίδεται ειδικό γραμμάτιο προκαταβολής, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 61 του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α' 208). Η εκκαθάριση και καταβολή της αποζημίωσης πραγματοποιούνται ως εξής: Το ήμισυ της αποζημίωσης καταβάλλεται στον δικαιούχο δικηγόρο, προ της οριστικής εκκαθάρισης, με την έκδοση χρηματικού εντάλματος, το οποίο εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών αφότου υποβληθούν στο ΤΑΧΔΙΚ: α) η πράξη διορισμού του δικηγόρου, β) το ειδικό γραμμάτιο προκαταβολής του προηγούμενου εδαφίου και γ) η βεβαίωση της αρμόδιας δικαστικής ή άλλης αρχής σχετικά με την εκπλήρωση των καθηκόντων του δικηγόρου. Τα ανωτέρω μπορούν να διαβιβάζονται στο ΤΑΧΔΙΚ και με ηλεκτρονικά μέσα. Το υπόλοιπο της αποζημίωσης καταβάλλεται στον δικηγόρο μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, που πραγματοποιείται σύμφωνα με τα κατωτέρω: Κατά την εκκαθάριση της αποζημίωσης υπολογίζονται οι εισφορές υπέρ e-ΕΦΚΑ και οι κρατήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 61 και 62 του Κώδικα Δικηγόρων, καθώς και η προκαταβολή φόρου που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 69 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος [ν. 4172/2013, (Α' 167)] και τα αντίστοιχα ποσά παρακρατούνται και αποδίδονται στους οικείους φορείς τον επόμενο μήνα εκείνου της καταβολής του υπόλοιπου της αποζημίωσης. Οι παρακρατούμενες ασφαλιστικές εισφορές αποδίδονται μέσω των Δικηγορικών Συλλόγων στον e-ΕΦΚΑ. Ομοίως, οι κρατήσεις των άρθρων 61 και 62 του Κώδικα Δικηγόρων αποδίδονται στους οικείους φορείς μέσω των Δικηγορικών Συλλόγων. Το προσήκον φορολογικό στοιχείο εκδίδεται κατά την είσπραξη του ως άνω υπολοίπου της αποζημίωσης, μετά την εκκαθάριση

και πριν την πλήρη εξόφληση αυτής, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης σχετικής διάταξης. Η εξόφληση αποτελεί τον χρόνο πληρωμής του υπόλοιπου (ημίσεος) της αμοιβής από την παροχή της σχετικής υπηρεσίας. Ο δικηγόρος υπηρεσίας υποχρεούται να καταχωρίσει ηλεκτρονικά το φορολογικό στοιχείο που εκδίδει για την ως άνω αποζημίωση στην αντίστοιχη διαδικτυακή πύλη (portal.olomeleia.gr). Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης μπορεί να καθορίζεται κάθε τεχνική, διαδικαστική ή άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.(..).»

Το ως άνω σχέδιο νόμου αποτελεί αποτέλεσμα συνεχούς αγώνα και όλοι μας ευελπιστούμε στη ψήφισή του, προκειμένου να εξυγιανθεί το σύστημα πληρωμών του φορέα.

Συμπεραίνουμε από τα ως άνω, ότι ο θεσμός της Νομικής Βοήθειας πάσχει αναφορικά με το ζήτημα της καταβολής των οφειλόμενων αποζημιώσεων και από πλευράς μας, θεωρούμε απαραίτητο το συνεχές μας αγώνα και πιέσεις για την εξυγιάνσή του. Η ψήφιση όλων των ανωτέρω νομοθετημάτων και οι αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν έως τώρα λόγω αυτών, αποτελούν κατακτήσεις του σώματος. Στόχος μας είναι να συνεχίζουμε να ασκούμε πιέσεις για την έγκαιρη καταβολή των οφειλόμενων αποζημιώσεων των Δικηγόρων σε πραγματικό χρόνο, διότι αναγνωρίζουμε πλήρως ότι ο θεσμός οφείλει να λειτουργεί αποτελεσματικά για όλα τα μέρη και όχι επιβαρυντικά για τους Συναδέλφους μας.



*Χριστίνα Τσαγκλή
Δικηγόρος,
D.E.A. Παν/μίου Στρασβούργου
τ. Γενική Γραμματέας Δ.Σ.Α.*

Οι πρώτες εκλογές του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών (15-28 Φεβρουαρίου 1909). Ο πρώτος Πρόεδρος του Δ.Σ.Α. Κωνσταντίνος Έσσλιν (1844-1920).

Με αφορμή τις επικείμενες αρχαιρεσίες για την ανάδειξη Προέδρου και μελών Δ.Σ. στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, η παρούσα στήλη είναι, αυτονοήτως, αφιερωμένη στις πρώτες εκλογές του μεγαλύτερου επιστημονικού συλλόγου της χώρας.

Οι πρώτες εκλογές του Δ.Σ.Α. διεξήχθησαν στο Πρωτοδικείο Αθηνών, ξεκίνησαν, δε, στις 15 Φεβρουαρίου 1909 και ολοκληρώθηκαν στις 28 Φεβρουαρίου του 1909, διήρκεσαν, δηλαδή,

περί τις 15 ημέρες, καθώς για την εκλογή των υποψηφίων απαιτείτο η απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Αρχικά, διεξήχθη ψηφοφορία για την εκλογή Προέδρου, κατόπιν Αντιπροέδρου, Γραμματέα και Ταμιά και, εν συνεχεία, για τα μέλη του Δ.Σ. και του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Ο εκλογικός κατάλογος περιελάμβανε περί τα 1.600 ονόματα δικηγόρων, δηλαδή, το σύνολο των εγγραφέντων στο Υπ. Δικαιοσύνης από το 1864 και εντεύθεν δικηγόρων, χωρίς να έχει λάβει χώρα στο μεσοδιάστημα εκκαθάριση. Προσωρινός Πρόεδρος της Συνέλευσης ανακηρύχθηκε δια βοής ο γηραιός νομομαθής Σίμος Μπαλάνος, ηλικίας τότε 78 ετών. Υποψήφιοι για την θέση του Προέδρου ήταν ο Κωνσταντίνος Κωνσταντόπουλος και ο Κωνσταντίνος Έσολιν, ο οποίος και εξελέγη, επί 597 ψηφισάντων, με 346 ψήφους έναντι του ανθυποψηφίου που έλαβε 243 ψήφους. Λέγεται ότι ούτε ο Έσολιν ούτε ο Κωνσταντόπουλος προσήλθαν να ψηφίσουν, ενώ δεν εμφανίστηκαν καν στην αίθουσα του Πρωτοδικείου, όπου διεξήγετο η ψηφοφορία.

Για την θέση του Αντιπροέδρου υποψήφιος ήταν μόνο ο Κωνσταντίνος Ρακτιβάν, δεδομένου ότι ο προταθείς για την θέση Αντώνιος Μομφεράτος δεν απεδέχθη την υποψηφιότητά του. Στην θέση του γραμματέα εξελέγη ο Τιμολέων Ηλιοπούλος και του ταμιά ο Σπυρίδων Γκίνης. Ακολούθησαν εκλογές για τα υπόλοιπα έντεκα μέλη του Δ.Σ., θέσεις για τις οποίες έβαλαν υποψηφιότητα περί τους 100 δικηγόρους. Χαρακτηριστικό της διαδικασίας ήταν ότι οι υποψηφιότητες δεν υποβάλλονταν από τους υποψηφίους, αλλά τους ψηφίζοντες, συχνά μάλιστα, εν αγνοία των υποψηφίων.

Οι πρώτες εκλογές του Δ.Σ.Α. απασχόλησαν διά μακρόν και μάλιστα, σε πρωτοσέλιδα άρθρα, τις εφημερίδες της εποχής, ενώ, όπως η δικηγόρος - ιστορικός Λύντια Τρίχα αναφέρει στην σχετική ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης του Δ.Σ.Α., «το τέλος των αρχαιρεσιών εορτάσθηκε με γεύμα στο ξενοδοχείο Ακταίων, στο οποίο παραβρέθηκαν περισσότεροι από 200 δικηγόροι, το οποίο άρχισε με πρόποση του Κωνσταντίνου Ρακτιβάν και προσφορά προς τον Πρόεδρο της Συνέλευσης Σίμο Μπαλάνο ενός επαργύρου κυπέλλου ως ευχαριστία για την άψογη διοργάνωση των εκλογών».

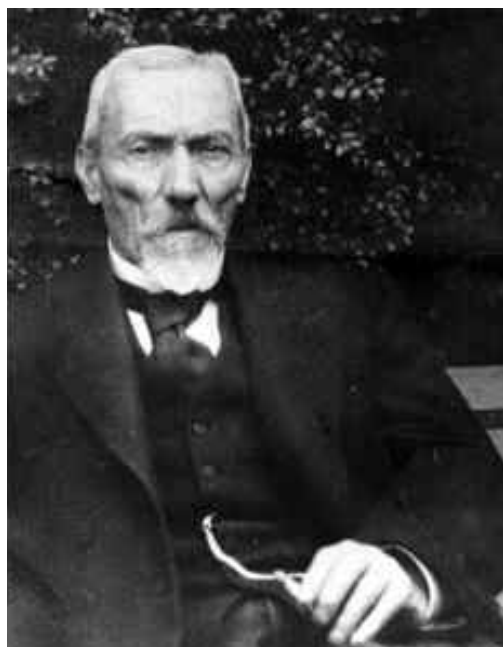
Ο εκλεγείς πρώτος Πρόεδρος του Δ.Σ.Α. Κωνσταντίνος Έσολιν (1844-1920) ήταν γιος του Βαυαρού τραπεζίτη και μεγαλεμπόρου Ιουλίου Έσολιν και της Χριστίνας Χατζηναποστόλου. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπου εκπόνησε και την διδακτορική του διατριβή και συνέχισε με σπουδές στα Πανεπιστήμια της Λειψίας, του Μονάχου, της Ζυρίχης και των Βρυξελλών. Ήταν διακεκριμένος αστικολόγος, υπέρμαχος της συνταγματικής αναθεώρησης και διετέλεσε πρόεδρος του, πρόδρομου του Δ.Σ.Α., σωματίου του 1893. Στις 10-2-1911 υπέβαλε την παραίτησή του από την Προεδρία του Δ.Σ.Α. και στην θέση του εξελέγη ο Κωνσταντίνος Ρακτιβάν, δεδομένου ότι είχε, ήδη, εκλεγεί βουλευτής Αττικής και εν συνεχεία, Πρόεδρος της Αναθεωρητικής Βουλής του 1910. Μετά τα δραματικά γεγονότα του Εθνικού Διχασμού απελάθηκε μαζί με άλλους φιλοβασιλικούς πολιτικούς στην Κορσική. Δικάστηκε από έκτακτο στρατοδικείο και καταδικάστηκε σε θάνατο για συμμετοχή στα Νοεμβριανά, παρότι είχε δημόσια αντιταχθεί στα έκτροπα. Η απόφαση ακυρώθηκε στην συνέχεια, αλλά στο μεταξύ ο Κωνσταντίνος Έσολιν ασθένησε και πέθανε στο Δημοτικό Νοσοκομείο της Αθήνας (1920).

Πηγές:

Λύντια Τρίχα,

Δικηγόρος, Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Δ.Σ.Α.

*Αντώνης Μακροδημήτρης, "Πρόεδροι της Βουλής, Γερουσίας και Εθνοσυνελεύσεων 1821-2008",
Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων.*



ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΕΣΣΟΛΙΝ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΣΑ 1909 - 1910



Χρήστος Κλειώσις
Δικηγόρος Αθηνών

Η ανάγκη ανάδειξης του Δικαίου των Γενοκτονιών.

Πριν από λίγους μήνες ο Τούρκος πρόεδρος Ερντογάν αποφάσισε την δημιουργία Διεθνούς Ινστιτούτου Μελέτης Γενοκτονίας και Εγκλημάτων κατά της Ανθρωπότητας. Θα μπορούσε να είναι ένα ανέκδοτο αν αναλογιστεί κανείς ότι η Τουρκία είναι στιγματισμένη ως ο δράστης γενοκτονιών αλλά δεν είναι. Είναι αντίθετα κάτι πολύ σοβαρό και επικίνδυνο γιατί σαν σκοπό θα έχει την διαστρέβλωση της αλήθειας στο βωμό των συμφερόντων της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής.

Επειδή όμως το ζήτημα έχει και μια καθαρά νομική διάσταση, θα πρέπει να πάρει θέση μάχις ο νομικός κόσμος στο ζήτημα αυτό, γιατί όπως και στα θέματα δικαίου θαλάσσης, έτσι και εδώ τα πράγματα δείχνουν ότι ετοιμάζεται να χαραχθεί μια μακροχρόνια στρατηγική ξεπλύματος των εγκλημάτων της Τουρκίας σε βάρος της μνήμης των λαών της περιοχής συμπεριλαμβανομένων και των Ελλήνων.

Η αντίδραση επομένως δεν θα πρέπει να περιμένουμε να έρθει όμως αποκλειστικά από το Ελληνικό κράτος το οποίο διαχρονικά έχει

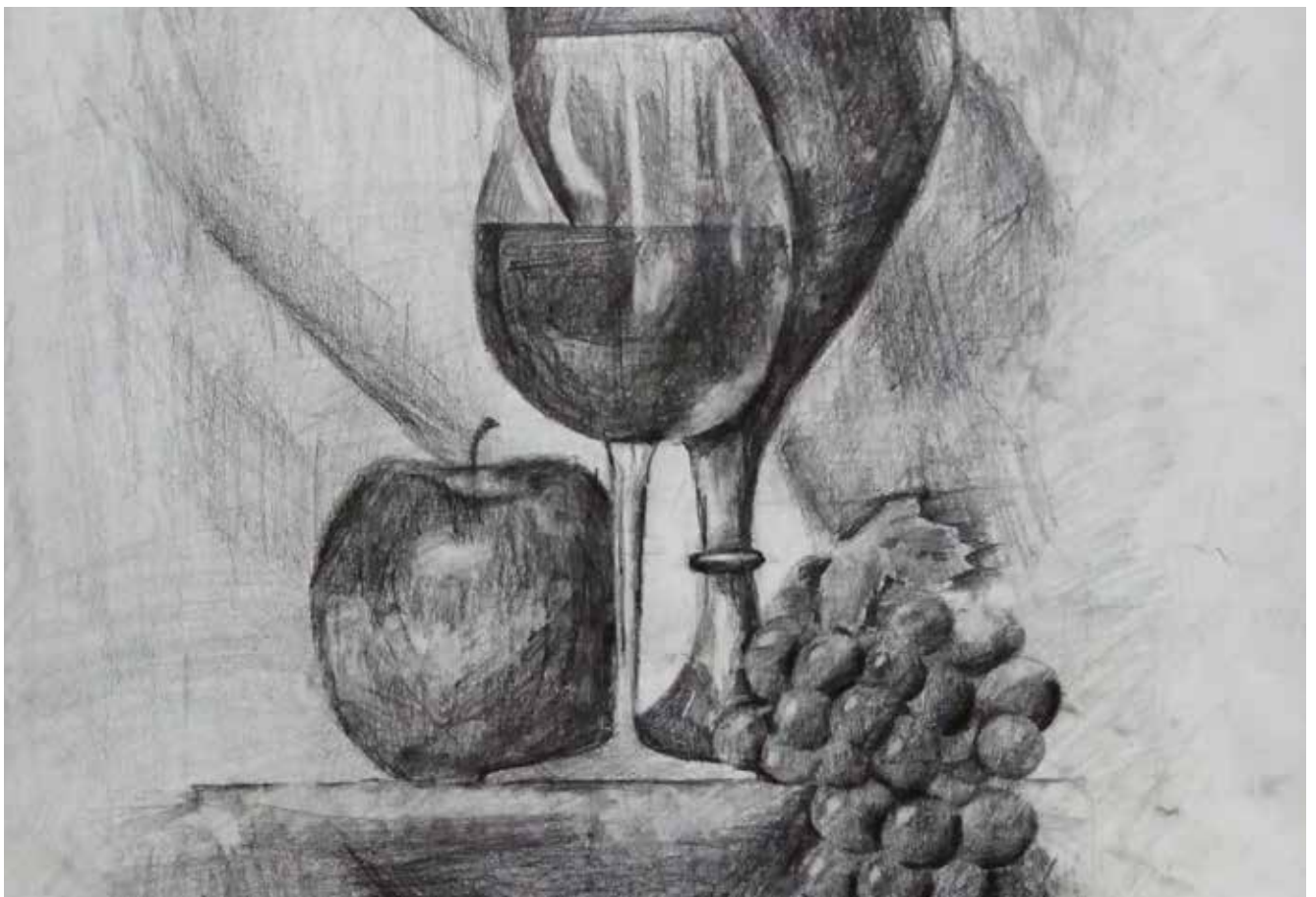
αποδείξει ότι αντιδρά μόνο όταν έχει λάβει χώρα η ζημιά, βλέπε το Τουρκολυβικό Μνημόνιο. Πρέπει να ενισχυθούν άμεσα φωνές για την ανάπτυξη των γενοκτονικών σπουδών και στην Ελλάδα και μάλιστα επειγόντως, γιατί σύντομα οι καρποί της προπαγάνδας αυτού του Τουρκικού Ινστιτούτου θα αρχίσουν να μολύνουν την διεθνή βιβλιογραφία. Έτσι το βάρος πέφτει και στους Δικηγορικούς Συλλόγους προκειμένου να αναπτύξουν μέσα στις περιορισμένες δυνατότητές τους μια πρωτοβουλία για την καλλιέργεια αυτού του επιστημονικού αντικειμένου, των γενοκτονικών σπουδών (genocidal studies), δεδομένου ότι είναι και νομικό, ως κλάδος του Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου. Και για να είμαι πιο πρακτικός αυτό που θα μπορούσε να γίνει άμεσα θα ήταν να οργανωθεί ένα διεθνές επιστημονικό συνέδριο για την διεθνή “Σύμβαση για την Πρόληψη και Καταστολή του Εγκλήματος της Γενοκτονίας” με συμμετοχή καθηγητών γενοκτονικών σπουδών από όλο τον κόσμο και παράλληλα να ζητήσουμε από την ακαδημαϊκή κοινότητα να δημιουργήσει εξειδικευμένο πρόγραμμα σπουδών πάνω σε αυτό το αντικείμενο ώστε να είμαστε προετοιμασμένοι να αντικρούσουμε την προπαγάνδα που θα παραχθεί από το Διεθνές Ινστιτούτο του Ερντογάν.

Μπορεί οι δικηγόροι να διαθέτουν περιορισμένα μέσα υλοποίησης αλλά είναι μια φωνή που δεν μπορεί να αγνοηθεί τόσο εύκολα από την κεντρική εξουσία, ειδικά εφ’ όσον προηγουμένως έχει διοργανωθεί ένα σημαντικό διεθνές επιστημονικό συνέδριο με αφορμή μάλιστα την συμπλήρωση της θλιβερής επετείου 100 ετών από την καταστροφή του μικρασιατικού Ελληνισμού. Χρειάζεται μόνο η πολιτική βούληση και πιστεύω ότι και αυτή θα βρεθεί με την κατάλληλη και στοχευμένη πίεση.





Α Paris (ακρυλικό σε καμβά), Σίλια Σορβανή, Δικηγόρος Αθηνών



Νεκρή φύση (μολύβι σε χαρτί), Νίκη Τσαφούρου, Δικηγόρος Αθηνών

28-29 Νοεμβρίου 2021
5 - 6 Δεκεμβρίου 2021

Εκλογές

Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών



Συμμετέχουμε για το κοινό μας μέλλον